

Молода Україна

журнал українського демократичного молоді

РІК ВИДАННЯ XXXVII

ЖОВТЕНЬ — 1987 — ОСТОВЕР

Ч. 370

Команда 8-го Кобзарського Табору. Другий ряд зліва: Мотя Пошиваник — Інструктор, Михайло Андрець — Асистент, Юрій Метулинський — Заступник Мист. Керівника, Павло Пошиваник — Інструктор, Андрій Бірко — Інструктор, Анатолій Островський — Асистент, Леся Метулинська — Інструктор. Перший ряд зліва направо: Надя Метулинська — Інструктор, Тарас Ліщина — Бунчужний, о. протоієрей Віталій Метулинський — Капелян, Іван Данильченко — Комендант табору, маєстро Євген Цюра — Мистецький Керівник, Оксана Метулинська — Координатор, Ліза Джансон — Писар.

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

в Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Gregory Hawryluk
18 Meadowbrook Ave.
St. Catherines, Ont., L2M 7H1

Ihor J. Lysyk
885 Beaufort Ct.
Oshawa, Ont. L1G 7J7

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Pentincton, B.C. Y2A 6X3

Vira Kanareisky
6639-43 Rd., Rosemount
Montreal, P.Q. H1T 2R7

в США:

Iw. Ivahnenko
72 Feather Bed In.
Hopewell, N.J. 08525

Leonid Jemetz
2941 Amboy Road
Warren, N.Y. 13164

W. Ponomarenko
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

у Зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2 Hamburg — Wandsbek
Lesserstr. — 225
West Germany

в Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

в Австралії:

T. Myronenko
P. O. Box 302
Parramatta, N. S. W.
Australia 2150

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді
Голова ЦК: О. ПОШИВАНИК

Редакція Колегія:

Л. Ліщина — редактор,
С. Голубенко, Ю. Криволап,
В. Родак, А. Лисий,
О. Пошиваник,
О. Харченко, Л. Павлюк.
Це число редактував: О. Харченко
Адміністратор Зіна Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association — ODUM

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: A. Poszewanyk

5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630, USA

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

у США, у Канаді і в Україні ..... 20.00 доларів
Ціна одного примірника: 2.00 дол.

в Австралії ..... 13.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 1.60 дол.

в Англії і Німеччині ..... 14.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.65 дол.

в усіх інших країнах Європи ..... 13.50 (америк.)
Ціна одного примірника: 1.35

в усіх країнах Південної Америки ..... 12.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 1.00 дол. (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 65 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову, рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Сергій Воскрехасенко, Л. Павлюк; Олександер Мельниченко — Давня політика Москви; Петро Яцик — Дем'янюк і його оборонці; Йосип Тереля в Канаді; Г.Ц. — Скульптор Петро Капущенко; Микола Бальдецький — 20-ліття Одумівського Танцювального Ансамблю „Веснянка“; Ксеня Козак — Відродження мови; С. Кіт — Академік Петро Толочко в Канаді; Ніна Буцька — Праця Молоді — Одумівці Торонта; 8-ий Кобзарський Табір — на вісімох сторінках; О. Харченко — Українська Бейзбольна Ліга; Літературний Вечір на пошану Василя Стуса.

Олександр МЕЛЬНИЧЕНКО

ДАВНЯ ПОЛІТИКА МОСКВИ, НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ І СТАНОВИЩЕ В ПОНЕВОЛЕНИХ КРАЇНАХ

Традиційна політика Москви

Розпочата урядом СССР кампанія масового переселення в Сибір, Далекий Схід, Казахстан і в інші поза межами України далекі райони населення, а головно молоді України й інших неросійських республік Советського Союзу з метою т. зв. освоєння в інтересах Москви віддалених і диких цілинних просторів Азії, є продовженням традиційної політики самодержавно-царської, а тепер комуністичної Москви, з метою винародовлення і взаємного протиставлення загарбаних і поневолених нею народів. Це та сама політика, що її протягом століть застосовувала імперіалістична Росія супроти України, всіляко пересиляючи обезземелене й обграбоване нею українське селянство в Сибір, Середню Азію та в дікі хащі Далекого Сходу, де воно систематично денационалізувалось, а його енергія й працьовитість використовувались для скріплення російського імперіалізму та мілітаризму в Азії. І це також та сама політика, що її зараз провадить Горбачов.

Відмінно від попередніх, царських і сталінської, висилок з України є те, що зараз ця акція провадиться у формі „добровільного“ самозголошення, підступно прикритого фальшивою „патріотичною“ пропагандою комуністів, які акцію переселення організовують згори, накиненими урядом, плянами й вимогами уряду контингентів. Всі т. зв. добро-вільні кампанії самообмеження й самозобов'язання підсоветських громадян є лише зверхньою формою зле прихованого тероризування поневолених народів. Той факт, що жертви теперішніх масових переселювань, навіть за совєтськими урядовими джерелами, скаржаться на нестерпні побутові умови й труднощі пристосування в суворих кліматичних та нових природніх умовах, як також те, що згори накинені урядом плани й контингенти, як правило, не виконуються, яскраво й безсумнівно стверджує саме насильницький характер кремлівських узурпаторів акції.

Однією з найхарактеристичніших рис Горбачова, є те, що головною жертвою масових переселень тепер в Україні, як і в інших національних республіках СССР, є насамперед молоді — найактивніша і фахово найважливіша частина поневолених націй. Тому то найвідповідальніше завдання у виконанні цієї організованої комуністичною владою кампанії та її пропаганди покладено на масову організацію комуністичного виховання підсоветської молоді — комсомол, що так само є по суті на-

сильно накиненою підсоветської молоді формою її масової організації. Виконуючи свою ганебну роль знаряддя комуністичного терору в СССР, комсомол на сьогодні вже змобілізував сотні тисяч юнаків і дівчат на переселення в ці дикі пустелі. В цей спосіб в Україні й інших неросійських республіках здіснюється політика послаблення молодого елементу серед поневолених народів. Самозрозуміло, що політика СССР полягає в далекодіучих національно-політичних плянах Москви, що в цей спосіб прагне здійснити свої народовбивчі цілі. Ось чому Україна ніколи не може збільшити свого населення.

Національно-політичний характер цієї акції полягає також і в тому, що в той час, коли сотні тисяч української молоді, а також і інтелігенції та робітників висилаються в далекі пустелі та в табори примусового перевиховання, де Москва в інтересах окупантської експлуатації українських природних ресурсів також здійснює різні господарсько-мілітаристські пляни будівництва — надсилається на Україну молодий фаховий елемент з росіян. В цьому найяскравіше виявляється денаціоналізаційно-русифікаційська політика Москви щодо України. А також ця сама політика виявляється в тому, що українська молодь в місцях її масового поселення, цілковито позбавлена освіти й виховання та культурного життя в рідній українській мові.

Найбільшого розмаху ця примусова мобілізація набирає саме в тих районах України, де активно діє українське національне підпілля. В світлі цієї обставини масове переселення українців саме в ті місцевості СССР, куди Москва завжди висилала й висилає тепер масові жертви своїх терористичних репресій відбувати ув'язнення в концтаборах примусової праці, є також новою і найрафінованішою формою сучасних терористичних репресій.

Сьогодні, коли апогей угорських, польських та чехословацьких подій поза нами, в централах союзного пропагандивного виховавчого апарату панує зневіра й переляк. Бо розвиток подій в країнах т. зв. „сателітів“ і роля молоді в них прекраслила й анулювала всю попередню працю совєтських теоретиків та практиків у ділянці виховання молоді на вірну опору комуністичної системи.

Україна і населення

Як відомо, з джерел комуністичної преси СССР, стан населення України разом з Кримом, становить біля 50 мільйонів осіб. Базуючись на нових, офіційних показниках, кількості населення України на 1986 рік та враховуючи реально можливі варіанти щорічного середнього приросту населення за останні сорок років, приходимо до висновку, що за цей період Україна втратила до 25 млн. осіб. На підставі різних офіційних показників міжнародної статистики можемо ствердити про замордування гітлерівцями під час Другої світової війни бл. 1,500,000 осіб, а забитих на фронті і перебуваючих поза межами СССР бл. 4,500,000 осіб. Таким чином, фізичні втрати України в наслідок війни становлять

бл. 15% його довоєнної кількості.

Нешадна масакра населення України полягає на- самперед у пляновому винищенні комуністичною клікою. І нам, українцям, нема чого дивуватися, коли читаємо в пресі про зрист російського населення. Для ССР потрібні раби і, згідно пляну, ці раби повинні завжди стояти на одному рівні по своїй кількості.

Національне питання в ССР

Останнім часом советська преса багато уваги приділає національним проблемам в ССР. Загальновідомо, що кінцевою метою комуністів є побудова т.зв. „комуністичного суспільства“ — суспільства не лише без клясів, але й без національних різниць, створення т.зв. єдиної соціалістичної класи.

Однаке, не зважаючи на всі зусилля комуністичного керівництва в цьому напрямку, національне питання ѹ досі залишається одним із найтяжчих, не вирішених завдань. Деякі поступки Горбачова й ЦК КПСС є вимушеними в наслідок тиску низів. Однаке, вони провадяться в такій формі, яка повинна б показувати, що Горбачов є носієм ідеї розвитку нації. Цей процес знаходить своє відображення в таких формах:

- 1) Поширення прав союзних республік у царині керівництва промисловістю і створення місцевих рад народного господарства;
- 2) В склад президії ЦК КПСС введено декілька видних партійних працівників із комуністичних партій національних республік;
- 3) Розробка дляожної національної республіки власних кодексів;
- 4) Відновлення раніше зліківдованих деяких республік й автономних областей;
- 5) Дозволено окремим національностям ширити на своїй мові пресу;
- 6) Звернено особливу увагу на випуск фільмів з висвітленням життя в національних республіках;
- 7) Переіменування назв міст, вулиць, окремих республік на національно — територіальні й інші.

Разом із підкресленням вірности „соціалістичному реалізму“, „інтернаціоналізму“ і боротьби з „буржуазним“ націоналізмом, Горбачов і керівництво ЦК КПСС в національній політиці пішли зараз не стільки по лінії уступки, оскільки елястичності. Поряд з цим комуністична еліта продовжує і далі кричати без перстанку, що союзні республіки зможуть лише процвітати в умовах соціалізму, коли вони всі будуть йти слідом за „великим“ російським народом або „старшим братом“.

Становище в комуністичних країнах — „сателітах“

Два потужних рухи, що мають глибокий вплив на долю майже цілого світу, виявляються тепер в Європі. Перший — це вплив комуністичних партій.

Другий — це поява цілої мережі контролюваних державою господарств, зв'язаних із Советським Союзом і незалежних від політики західних держав. Таким чином сьогоднішня Європа не являє собою цілості. Ми бачимо країни, де вплив ССР потужний і всеосяжний, але ми бачимо в деяких країнах громадські (до певної міри) свободи; в інших неприхованій поліційний терор.

Комуналістичні диктатори ясно визначили для країн Східної Європи ті межі, що їх вони не повинні переходити, не зважаючи на всі розмови про можливості „різних шляхів до соціалізму“. Вони не повинні відмовлятися від т.зв. плянового розвитку, політична монологія комуністичної партії залишається в силі; марксизм-ленінізм залишається єдиною офіційною визнаною філософією. Економічне плянування, під керівництвом комуністичної партії, базоване на „здорових марксистських принципах“, — твердять советські керівники — дало ССР можливість випустити штучні супутники і викликати замішання в західних країнах.

Але для країн Східної Європи ця комуністична істина зовсім не очевидна. Починаючи з занепокоєння 1956 року та загарбання Афганістану, стає дедалі яснішим, що саме три пункти, на які наполягає диктатор Горбачов — абсолютне панування з боку держави, політична монополія комуністичної партії і марксистська ідеологія — викликали найбільше невдоволення в країнах т.зв. соціалістичного табору. Державне плянування в цих країнах призвело до цілковитого застою в економіці. Після сорока років важкої праці і безперервного будівництва народи цих країн живуть у багато гірших умовах, ніж вони жили раніше до часу їхнього поневолення комуністичною заразою — Росією.

„Штурм“ Липень-Серпень 1987 ч. 50

Петро ЯЦІК

ДЕМ'ЯНЮК І ЙОГО ОБОРОНЦІ

До Канадського Харитативного Комітету жертвовавці цілком оправдано звертаються з питанням: — Чому звільнили Марка Оконора? В перегонах ніколи коня не міняють! Відповісти на це питання одним словом неможливо. Правда, що в перегонах нема часу міняти коня, якщо в тих перегонах кінь зломав ногу, то також немає часу його лікувати, а треба хапати іншого і далі гнати.

Як всім відомо, КГБ на спілку з ОєСАЙ перш очорнили Івана Дем'янюка в українській і американській пресі, потім обвинувати його у фальшивінні документів, що по війні робили тисячі східних європейців, щоб уникнути примусової депатрації на „родину“. Ті ж українофоби, використовуючи нашу емігрантську дезорієнтованість в тій справі і непідготованість до оборони, обвинувати Дем'янюка у знищенні 900.000 жидів. Ситуація гіршає з кожним днем. Розгублена дружина Дем'янюка, опікуючись малолітніми дітьми, в роз-

пуці зверталась до наших адвокатів, та спроба була марною. Ніхто не хотів братися за оборону перед такими поважними оскарженнями. Не маючи фінансової бази і підтримки широкого кола приятелів, їм вдалося знайти чорного адвоката, який за малу винагороду згодився взяти ту справу. Не орієнтуючись у підступстві КГБ і ОeСАІ, він допровадив справу до поразки. Використовуючи безбогоність Дем'янюка, змовники, добре знаючи американське право, не обвинувачували його за які-небудь заподіяні злочини, бо в Америці він мав би фонди — як не свої, то державні на оборону. Вони перевірили Дем'янюкову аплікацію на в'їзд до Америки, у котрій він, зі страху перед советами, сказав, що під час війни був не у советському війську, а працював у польського рільника. За фальшиве зізнання в аплікації йому відібрали американське громадянство. В той час вороже наставлена до українців мідя, щоденно повідамляла про надужиття у Треблінці і інших таборах смерти. В такій тяжкій ситуації пані Дем'янюк шукала рятунку. В пошуках справедливості, вона блукала по еміграційних бюроах і натрапила на батька Марка Оконора. Будучи високим урядовцем, батько Марка Оконора зауважив, що родина має злого обороноця і порадив взяти свого сина Марка, який перебував у Бафало, Нью-Йорк. Тому що Ізраїль має окремий договір з Америкою, щоби видавати людей, яких Ізраїль зажадає, і тому що справа примусового видворення Дем'янюка до Ізраїля зайдла вже задалеко, то Марк Оконор, хоч і був добрий в еміграційних справах, не був спроможним відвернути рішення.

Марк Оконор знов, що Дем'янюк є невинний, знов про життя і перемандри Дем'янюка під час Другої Світової Війни і на тій підставі завжди твердив родині і самому Дем'янюкові, що він легко врятує Дем'янюка від смерті. У пресі і міді він був досить ефективний. Коли ж приходиться до суду, де замало є бути самому переконаним, але треба дати докази на свої переконання. Марк Оконор показався непрактичним, маловимагаючим, і дуже уступчивим до суддів. Досить дивними були його інтерпретації по відношенні до оскаржуючих свідків, котрі всіх нас насторожували. Наймарканіншим прикладом може бути той момент, коли в травні Марк Оконор і судді поїхали до Німеччини переслухувати ще живих німців, котрі командували в таборах Травнікі і Треблінці. Суд мав переслухувати п'ятьох чи сімох свідків. Перші два свідки заявили, що ані такого імені, ані чоловіка, ані документу оскарженого вони не бачили. На тім суд зачінчив переслухування, бо це не було на користь ані судові ані оскаржувачам. По приїзді Марка Оконора з Німеччини до Ізраїля, два інші адвокати, які мають практику у веденні кримінальних справ, виявили задоволення, що мають бодай два поважні свідчення. Марк Оконор заявив, що вони таких свідчень не можуть використовувати в ізраїльському суді, бо це би образило ізраїльський народ.

1-го червня ми мали зустріч з громадянством в Торонто. По зустрічі мені сказав про вищезгадане Едвард Нижник. Мені було тяжко в те повірити і попросив, щоб він мені це повторив. В моїй голові не зміщувалася думка, що Оконор бере гроші від нас, а працює на користь ізраїльського народу. Можливо, що Марк Оконор вичерпався, змучився, бо працювати проти 23-ох ізраїльських адвокатів не є легко. Можливі теж інші мотиви. Та кожному є відомо, що маленькі потягнення витворюють комплікації, які можуть бути фатальними при закінченню справи. Щоб не допустити до роблення більшої шкоди — не було часу відкладати. На Едварда Ніжника впав ще один тягар: переконати І. Дем'янюка, котрий сліпо вірив у Оконорові обіцянки про його спасіння, що за кілька днів може бути запізно.

Канадський Харитативний Комітет Допомоги Родині Івана Дем'янюка здавав і здає собі справу, що це є нерівна боротьба Давида з Голіјтом. Як Дем'янюк так і його родина не попадають у зневіру. Не попадає у зневіру і наш Комітет. Окрім негативів, ми бачимо також і позитиви. Нема сумніву — ця справа нас єднає як українців, що наша мова ліне в етері нарівні з англійською і гебрейською. Використовуючи момент одностайноти, зуміймо оборонити наше українське „я“.

Певність, що наші противники стоять на брехні і змові, а ми стоїмо на правді — підсилює віру у нашу перемогу. Ми не можемо стояти осторонь рокової справи!

Бог допомагає тим що помагають і змагаються.

Вашу поміч просимо слати до:

Canadian Charitable Committee
2118-A Bloor St. W.
Toronto, Ont.
M6S 1M7 — Canada
або
John Demjanjuk Defence Fund
P.O. Box 44449,
Brooklyn, Ohio
44144-0449, USA

ПОПРАВКИ

В травневому числі журнала на сторінці 10, шпальта перша, рядок 10-ий знизу надруковано: „...різних стилів: ІКОНОСТАС, побутові сцени, ілюстрації...“, а має бути: ІКОНОПІС побутові сцени...“

В тім же числі мало бути подано на стор. 11 що автор вірша „Зарожевіло у весни обличчя“ є О. Гай-Головко.

**ДОПОМОЖІТЬ нам зробити ОДУМ
ще більш корисним українській
громаді!**

ЙОСИП ТЕРЕЛЯ В КАНАДІ

30 вересня 1987 року, в Канаду прибув Йосип Тереля, з дружиною Оленою та трьома дітьми. Подаємо його заяву, яку він прочитав на англомовній прес-конференції 5 жовтня 1987 р., в Торонті, у Палаті Преси, при Квінспарку:

Шановні Друзі,

Слава Ісусу Христу!

Я радий, що сьогодні можу сказати, не оглядаючись на КГБ, „будьте пильні, кріпіть християнську солідарність“. Одночасно висловлюю щиру подяку від моєї дружини та моїх дітей і від мене особисто урядові вільної Канади — ми на волі, ми серед Вас. Перший міністер Канади, пан Браен Малруні, міністер закордонних справ пан Джо Кларк та міністер іміграції п. Бушард зробили все від них залежне, щоб я не прийняв новий присуд і був сьогодні між вами. В додатку мушу відмітити двох парляментаристів — пана. Джо Рід та пана Андрія Вітра — за їхні заступництва в моїй справі. З теплотою і щирістю дякуємо урядові королеви Beatrix та нідерландським християнським спільнотам, що так багато зробили для нас і нашого звільнення.

Я є сином свого НАРОДУ, сином Апостольської Вселенської Христової Церкви, і маю нагоду бачити всіх вас, і промовляти до вас вустами зневаженої і покривдженії української католицької спільноти в ССР. В 1982 році, у вересні місяці, 9-го дня я разом із моїми друзями в Україні створили нову Гельськінську „Ініціативну групу захисту прав віруючих та Церкви в Україні“ — метою якої було висвітлення порушених прав вірних всіх релігійних конфесій, що є на території України. Ми знали на що йшли.

Через три місяці мене було арештовано і запроторено до московського концтабору ВЛ-315/30, з часом туди було привезено і українського католицького священика о. Антона Поточняка, який загинув в тому концтаборі 29 травня, 1984 року. О. Поточняк був членом Ініціативної групи і був одним із авторів „Мадрідського меморандуму“.

Вдумайтесь в прості істини: нас переслідують комуністи Москви та офіційна совєтська Російська Православна Церква тільки за те, що ми є вірні Ісусові Христу та Апостольському престолові — вони нам відмовляють, навіть у простому животінні.

Ніхто не зможе сказати, — скільки мучеників, за Христову віру поклало своє життя в тюрях і таборах ССР?

Але мусимо пам'ятати, що в совєтському гулазі знищено більше християн, ніж за увесь історичний період від Ісуса до 1917 року. Ще і сьогодні тисячі християн перебувають в концтаборах ССР. Уряд ніяк не хоче знищити сумнозвісний концтабір особливого режиму в Кучино, де караються всім відомі імена: Лук'яненко, Кандиба, Горбаль та інші.

Уряд Горбачова ніяк не має сміливості засудити несправедливі і злочинні дії Сталіна, і раз і наза-

вжди вирішити українське церковне питання — це визнання українських національних церков: УКЦ та УАПЦ.

Нас турбують наслідки двох аварій на АТС в Україні — це Чорнобильська та Ровенська аварії... Звертаємося до нині присутніх — допоможіть справі евангелізації України, Білорусі, та Росії — це збереже мир на землі, це приблизить нас до Царства Божого.

Дякую за увагу,

Й. Тереля

СКУЛЬПТОР — ПЕТРО КАПШУЧЕНКО

Мистець Петро Капшученко — син української землі — навчався образотворчого мистецтва ще на батьківщині. Там почав і працю в ділянці театральної декорації і скульптури, яку перервала Друга світова війна.

Він — один з тих, що в умовах тяжкого життя в еміграції, не зре克лися свого покликання, пішов шляхом важким, тернистим. Зусилля, послідовність, самодисципліна мистця призвели до того, що опинившися після перебування в Німеччині в Аргентині, міг показати наслідки своєї праці і таланту на кількох мистецьких виставках, які йому влаштовували прихильники його творчості. Одна з них, спонзорована університетом Декузо в провінції Мендоза, відбулась у репрезентативному будинкові губернатора провінції, що знаходився в Буенос Айресі. Вперше в історії цього будинку виставлені були там скульптури українця.

У виданій в Аргентині книжці про літераторів, музик, мистців країни, написано і про П. Капшученка із зазначенням національності — українець та подано фотографії його праць.

За мистецьку майстерність, за вклад у культуру Аргентини Вільний Університет Гуманності в Буенос Айресі надав мистецько-українцеві звання „Почесного члена“ цього університету.

На останній виставці праць П. Капшученка в Аргентині, що її зорганізував університет, ректор його д-р Бажандра, прощаючись із скульптором від імені всіх, побажав йому нових обріїв праці в США.

Від 1963-го року скульптор продовжував інтенсивну мистецько-творчу працю вже на новому ґрунті. Хоч, напевно, не легко було змінити ще раз країну, пристосуватись, та й тут він творить мініяюрі, сповнені чаром і теплом, з виразним інтерпретуванням характерів у композиціях.

І тут бере він участь у численних збірних мистецьких виставках. Улаштовують йому й індивідуальні, як от в Нью Йорку у галерії Гаррінгтон при Домі Скульптури. Ця індивідуальна виставка, що була названа "World of Peter Enko", тривала місяць. Відбулися виставки в Музеї Пластичного Мистецтва м. Спрингфілд у штаті Масачусетс у 1972 р., у Вашингтонському Краєвому Музеї Пластичного Мистецтва — в 1973 р. Як повідомив у листі до мистця директор цього Музею, виставку відвідало 12,000 осіб.

Микола БАЛДЕЦЬКИЙ

20-ЛІТТЯ ОДУМІВСЬКОГО
ТАНЦЮВАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ
„ВЕСНЯНКА“

Із цієї нагоди можна багато дечого написати, а головно про успіхи ансамблю, від самого початку його існування, та про ту працю, яку треба було вкласти, щоб ансамбль став на вищий рівень українського національного мистецтва на еміграції.

Ансамбль було засновано 1958 року, коли я приїхав до Канади та ставши членом ОДУМ-у, почав організувати танцювальний гурток. Перші проби танців відбувалися у залі Українського Народного Дому, при вулиці Ліппінкот. Тоді в танцювальний гурток вписалося 16 хлопців і дівчат. Пізніше проби танців відбувалися у залі Катедральної Громади св. Володимира, а потім у залі при церкві св. Андрія, на вулиці Дюпонт. Якийсь час проби танців відбувалися у сумівській залі імені Тараса Шевченка, а потім знову повернулися назад до православної громади св. Андрія, і св. Володимира.

Отже, в одумівській танцювальній групі 1958 року було 16 членів, а тепер майже 30 років пізніше — в ансамблі танцює понад 50 танцюристів. Першими музикантами були: Юрко Мохонь, Андрій Кон. Олександер Лагода, Юрко Груненко, потім Петро Уманець, Петро Байрачний, С. Черчіль, Андрій і Володимир Собчаки, Іван Юрша, Андрій Сидоришин та інші.

Спочатку членство у танцювальній групі часто мінялося, і було тяжко зробити щось доброго. Згодом я почав учити українські народні танці по інших українських школах, і мені почали допомагати мої дочки Маруся і Оленка. Тим часом приплив танцюристів до ансамблю збільшився, і вже було з ким працювати.

Офіційну назву „ВЕСНЯНКА“ було проголошено на Полтавському Вечорі в 1967-ім році (на тому вечорі виступ ансамблю був надзвичайно успішний).

Один із найкращих концертових виступів того часу, був виступ „Веснянки“ на першому Світовому Конгресі Вільних Українців у Торонті, де ансамбль дістав першу свою популярність серед ширшого Кола української еміграції.

З того часу ансамбль „Веснянка“ почав діставати запрошення на виступи по Канаді, Америці і Франції.

Були часи, що ансамбль нараховував коло 80 членів. Отже двадцять років існування ансамблю під назвою „Веснянка“ і десять років без назви, це є тридцять років тяжкої напруженої праці, що дало „Веснянці“ коло п'ятсот концертових виступів. Ансамбль також виступав із іншими хоровими, музичними та танцювальними ансамблями, українськими та інших національностей.

А саме: з Одумівським Хором „Молода Україна“ і Ансамблем Бандуристів ім. Гната Хоткевича, дири-

Опанував скульптор П. Капшученко і техніку виробів з порцеляни. Не була це проста справа, бо треба було подолати труднощі технічного та технологічного процесів праці з цим матеріалом. Складники порцеляни надзвичайно примхливі. Своїми властивостями непластичності вона не надається до ручних праць, тому творити скульптурні композиції з порцеляни надзвичайно важко. Та ціною величого вкладу часу у досліди, наполегливої праці, кропітких зусиль скульптор примусив зрадливу порцеляну бути слухняною. Він створив з порцеляни велику колекцію, якою дуже цікавляться американці. Цим приєднався до дуже невеличкої в Америці групи мистців, що творять ручно з порцеляни.

Ta i це досягнення не було ще кінцем прагнень мистця. Безчисленна кількість композицій в обпаленій глині, що зберігаються в приватних колекціях в Аргентині, Канаді, США та вироби з порцеляни ще не заспокоїли творчої жаги.

Мистець мріяв про більше. Про твір, що буде належати не одному колекціонерові. Про твір, що буде частиною української історії, що свідчить про глибину духа нашої нації. Мрія перетворилася у дійсність — П. Капшученко виявив свій талант як скульптор-монументаліст, запроектувавши та виконавши в граніті та бронзі аж два пам'ятники. Обидва великі розмірами, великі своїм значенням. Один з них — пам'ятник бл. п. Митрополитові Василеві Липківському, поставлений у 1983 р. коло церкви св. Андрія Первозванного в осередкові Української Автокефальної Церкви в США. Висота цього пам'ятника — 18 футів(стіп).

16-го серпня ц.р., у день, коли Українська Православна Церква в США почала святкування Тисячоліття християнства в Україні, в її осередку у Бавнд Бруці торжественно посвячено другий монументальний твір скульптора Петра Капшученка — пам'ятник княгині Руси-України Ольги. Заввишки він 14 стіп.

Прославлятимуть пам'ятники України, її історію, не даватимуть забувати нашим дітям країни своїх батьків.

Г.Ц.

Мета — вересень 1987 ч. 9(259)

гент Валентина Родак, з Одумівським Хором Молодої України, Монреаль, дир. І. Козачком. З хором „Бурляки“, дир. О. Брездень та О. Хміль. З Ансамблем Бандуристів ім. І. Котляревського філія ОДУМ Ст. Кетерінс, кер. Оксана Метулинська. З хором „Прометей“, диригент Михайло Делябога. З Оперним Хором Торонта — участь в операх „Запорожець за Дунаєм“ та „Наталка Полтавка“, дир. В. Колесник, з танцювальним ансамблем „Калина“, керівник Семен Джуган, з Оркестрою Батурина, диригент В. Кардаш. У Канаді виступали по таких містах: Монреаль, під час Світової Олімпіади, у Торонто багато разів, для Королеви Єлизавети ІІ чоловіка, для прем'єра Канади, Є. Труда, багато років у Каравані. В павільйоні „Полтава“, при катедрі Св. Володимира, де ансамбль діставав овації майже кожного виступу.

„Веснянка“ також бере участь у Кавалкаді в Лондоні, на Одумівській оселі „Україна“, де здобула собі дуже велику популярність. Ансамбль має чим гордитись. Наприклад, виступали на Інтернаціональному пікніку радіо станції СНІР у змаганнях за першенство, де ансамбль виграв три перші нагороди, три другі і дві треті. В змаганнях брали участь від 20 до 30 груп інших національностей.

В Америці ансамбль виступав у таких містах: Детройт, Чікаго, Ірвінгтон, Філадельфія та на укр. оселях „Верховина“ і „Союзівка“. Поїздка до Франції і участь у конкурсі — ансамбль виграв першу нагороду — серед 19-ти груп інших національностей. Протягом три-тижневої подорожі по Франції ансамбль дав 17 концертів, із дуже великим успіхом і оваціями. Також треба згадати про забави „Веснянки“ „Веселі Вечерниці“, при дуже добрій підтримці Комітету батьків і мамів, які своєю працею, та від самого початку фінансовою допомогою, створили надзвичайну фінансову базу для „Веснянки“. Тут треба згадати родичів танцюристів, які від самого початку раніше помагали, а деякі ще і дотепер помагають ансамблеві, чи на Веселих Вечерницах, чи у поїздках по інших містах.

Перший батьківський комітет складався, із таких родин: Савранчуکів, Сергінків, Жилів, Штиків, Чемеризів, Людвіченків, Корнієнків, Гречків, Павлюків, Журавлів, також у комітет входили: Харченки, Л. Збірховська, О. Свистун, Й. Гльоза, П. Супрун, В.Л. Тимошенки, Ф. Білаш, Гейзел і Микола Болдецькі, Шапки і Свириденки. Слід віддати належно пані К. Щербань, яка від самого початку помагала шити строї для танцюристів, а Н. Пруненко завжди помагала продавати квитки на „Веселі Вечерниці“.

За двадцять років існування ансамблю, найбільшу допомогу в навчанні танців я мав від моїх дочок Марусі і Оленки. Помагали й інші: Д. Кинен, Юрій Павлюк, Тарас Стадник, Яр. Свербиус, Юр. Новицький, а тепер найбільше праці прикладає моя дочка Оленка Стадник а її помагають М. Волошин і С. Цимбалюк, а з хлопцями тепер працює Юрій Павлюк. Найбільшу подяку складаю моїй дружині Гейзел, за шиття строїв, за працю у кухні на „Веселих

Вечерницах“, за чищення строїв, за утримання гардироби, та за толерантність до моєї праці із ансамблем — аж тридцять років.

І ще хочу подякувати усім тим особам, імен яких я не згадав.

Сподіюсь, що ансамбль проіснував двадцять років як „Веснянка“, і десять років без назви, так і далі буде існувати із молодшими керівниками, і замість того щоб вони помагали мені — я буду помогати їм.

КРЕДИТОВА СПІЛКА "СОЮЗ" — ПОВНІСТЮ ДО ВАШИХ ПОСЛУГ

Зaproшуємо Вас познайомитись із нашими фінансовими послугами і вибрати одну з них яка буде найбільше вигідна Вам. Чекові конта, ощадничі конта, Р.Р. С.П., Р.Г.О.С.П. (на закуп першої хати), різні позики, грошеві перекази, чеки для подорожуючих, і багато більше. Ваша Кредитова Спілка має великий вибір фінансових послуг щоб задоволити Вашу потребу. Розрахуйте на нас із повним довір'ям на позики із найнижчими відсотками і дорадчу обслугу. Ми є Кредитова Спілка "СОЮЗ" яка є повністю до Ваших послуг. Звертайтесь до нас за всіма Вашими фінансовими потребами.

2299 Bloor St. West

Toronto, Ontario M6S 1P1

406 Bathurst St. Toronto, Ontario M5T 2S6

Tel. 763-5575

406 Bathurst St.

Toronto, Ontario M5T 2S6

Tel. 363-3994

9:30 ам-6:00 рм	Понеділок	12 noon-5:00 рм
9:30 ам-6:00 рм	Вівторок	10:00 ам-5:00 рм
9:30 ам-6:00 рм	Середа	10:00 ам-5:00 рм
9:30 ам-8:00 рм	Четвер	10:00 ам-5:00 рм
9:30 ам-8:00 рм	П'ятниця	10:00 ам-7:00 рм
9:00 ам-3:00 рм	Субота	9:00 ам-3:00 рм

Ксеня КОЗАК

ВІДРОДЖЕННЯ МОВИ

Ходивши до „Рідної Школи“ та до українських народних та середніх шкіл, я пам'ятаю, як нас заоочували вивчити українську мову, бо наші ровесники в Україні не мають такої можливості. Але тепер виглядає, що це міняється. В українській пресі УССР появляється щораз більше статтей, які підкреслюють важливість української мови. У „Літературній Україні“ з 9-го липня 1987 року пишуть: Українській мові потрібен конституційний захист. Вона повинна набути, як грузинська, вірменська та азербайджанська статусу державної мови в УРСР“.

Ці зміни починають мати великий вплив на українську молодь. Наприклад у газеті „Молодь України“ з 28-го червня 1987 року з'явилися чотири вірші 12-річної Анджели Рюмшини написані українською мовою. Про неї писали так:

„Недавно Анджела Рюмшина з села Браженка Черняхівського району закінчила 5 класів Селецької восьморічної школи, 12-річна пionерка, дочка колгоспників, які переїхали на Житомирщину з братньої Росії, вона серцем сприйняла мову українського народу і пише нею вірші. Їй ніхто не загадує тем, вона складає вірші дорогою до школи. Пише всерйоз. Недарма ж Анджелі Рюмшині так гаряче аплодували слухачі і під час її виступу на обласному зльтоті початкових поетів, і на недавньому святі ‘Романівська весна’ на батьківщині М. Рильського“.

Один із чотирьох віршів цієї дівчини поміщуємо внизу:

Мрія

Як серце б'ється!
То життя горить,
Мов горобина
на губах гарячих,
Здається, щастя уві сні летить,
І я від радості сміюсь і плачу.
Я бачу журавлиній ключі
Над рідною землею
України,
І синьоокі проліски весни,
Принесені на крилах журавлиніх.
І потекли струмочки по землі,
І трави у садах зазеленіли.
І свічі холодноючої зими
Під ясним сонцем догоріли.

Коротко після того подано в „Молоді Україні“ з 16-го липня 1987 року лист від студента Львівського університету. Він пише так:

„Пишу бо не можу не висловитися. Дуже вра-
зила мене публікація „Молоді України“ — „В по-
шуках чарівної квітки“ — вірші юної поетеси
Анджели Рюмшини про неї. Не аналізуватиму
поетичний доробок. Хочу подякувати дівчинці за

повагу і шану до української мови. За те, що сім'я, яка раніше жила за межами республіки, зуміла прищепити своїй доньці любов до краси мови Тараса Шевченка та Лесі Українки, Олеся Гончара і Бориса Олійника. З дитинства ми виховані в дусі інтернаціоналізму, з повагою ставимось до культур, традицій усіх народів нашої багатонаціональної країни. Та, певно, ж повага до сусіда не звільняє нас від обов'язку шанувати свою культуру, свої традиції. Ніякими об'єктивними причинами я особисто не можу пояснити того явища, що останнім часом спостерігається на Україні. Про це ми не часто пишемо, все більше говоримо, але воно не може не тривожити. Маю на увазі невисокий загальний рівень володіння українською мовою. Доводилося чути, що це проблема надумана, властива лише великим південним містам, у сільській місцевості все гаразд. Не сперечатимусь, поділюсь тільки своїми спостереженнями. По-перше, одне велике місто за кількістю населення переважить сотні сіл. По-друге, не тільки на півдні, а й у Києві, Чернігові тощо не часто почуєш чисту українську мову. По-третє (точні дані звучали вже неодноразово), кількість дошкільних і шкільних навчальних закладів з викладанням українською мовою тут у кілька разів менша, ніж російською. Про вузи й мови нема. Ми часто говоримо, що мало в нас нині з'являється яскравих літературних кінофільмів, цікавих пісень. Але ж хіба може людина створити шедевр мовою, яку вона не всмоктала з молоком матері, якою вона не думає, лише зрідка говорить. Одного таланту тут замало. Більше того, мабуть, тонке чуття мови, а не тільки володіння нею, тісний зв'язок із традиціями свого народу, міцне коріння і є невід'ємною складовою частиною таланту.“

Одним помахом, миттєво нічого не зміниш. Ale дуже б хотілося дізнатись, що думають з цього приводу у наших міністерствах — культури, освіти, у творчих спілках. Виступи письменників ми вже чули. А інші. Чи плануються якісь мудрі невідкладні заходи!“

Роман Гавришко

студент Львівського університету імені І. Франка.

**

В Україні українські студенти висловлюються про важливість української мови. Беручи це під увагу, ми українські студенти в Америці, повинні тепер тим більше слідкувати за українською пре-сою в УССР. В Україні готові зайти цікаві зміни, яких ми повинні бути свідомі.

(Свобода)

C. KIT

АКАДЕМІК ПЕТРО ТОЛОЧКО В КАНАДІ

*На запрошення українських організаторів англомовної наукової конференції **Культура Київської Руси**, до Канади з Києва прибув академік Петро Петрович Толочко.*

Конференція, яка відбувалася в Гамільтоні в днях 1-2 червня, 1987 р., була присвячена 1000-літтю Християнізації України та 100-літтю університету МакМастер. Спонзорами конференції були: університет МакМастер і УКЦерква св. Духа, а організаторами — проф. Петро Потічний і о. Роман Ганкевич, єрусалимський паломник.

Доктор історичних наук проф. П. Толочко займається археологією київської **Руси**. Він є членом Академії Наук, і займає посаду директора „Древньоруського і Середновічного Інституту“, який знаходиться в Києві.

Академік Толочко не є широко відомим науковцем серед української громади в діаспорі. На наукову арену він вийшов серед досить контроверсійних обставин — під час святкувань ювілею Києва. Тоді, коли в діаспорі святкували 2000-ліття Києва, то на Україні святкували тільки 1500-ліття, хоч поважні історики трималися думки, що Київ є дійсно древнім містом. Навіть академік М.Ю. Брайчевський, автор „Походження Русі“, 1968 р. теж був тієї думки, за що зазнав неприємностей від КПУРСР, яка шукала собі науковця на підтримку іхньої інтерпретації існування Києва. Отож, як на Україні тоді говорилося, на наукову арену вийшов Толочко, зі своєю тезою про початки Києва, яка в 1980 р. з'явилася в дуже гарній і прекрасно ілюстрованій книжці, російською мовою, „Київ і Київська Земля“. За свої наукові труди він опісля одержав державну премію і носить титул лауреата.

Присутність професора Толочка на такій поважній конференції, як **Культура Київської Руси**, сапомрозуміло, мусіла викликати велике особисте, наукове і політичне зацікавлення, що спричинилося до сильної закулісної суперечки поміж різними колами. Головне питання було: чи потрібно запрошувати таку особу, щоб говорила до наших людей і творила роздор? Може через такі і подібні питання на конференції панувала не наукова, а радше неспокійна атмосфера, яка доводила деяких учасників до нервової поведінки.

Для зрозуміння всієї справи нам треба теж мати на увазі, що на Україні немає окремої, „Історії України київської доби“, а є тільки „Археологія Київської **Руси**“. Але під тим словом Русь розуміється всі три „братні“ народи і їхні землі, Україну, Білорусь, і Росію. Той, хто хоче вивчати історію Києва, мусить вивчати археологію Київської Руси. На Україні історія України починається з часів козаччини і зараз на ній кінчается. Тобто на Пере-

яславській угоді 1654 р. Першого дня конференції, в понеділок 1 червня, Толочко вислухав всі сесії, на яких доповідали науковці з різних країн. Тому що він не розуміє англійської мови, йому деякі науковці перекладали зміст тез.

Того ж самого дня я мав нагоду з ним особисто познайомитися. На моє здивування академік Толочко виявився молодою, пристійною і дотепною людиною, середнього росту, а не суверою, змореною і старшою людиною, типу тих академіків, наприклад, які часто приїжджають до Канади під час Шевченківських чи подібних святкувань. Сидячи разом з іншими слухачами, він від них не відрізнявся, як гість з України. Фактично, деякі думали, що це може проф. Субтельний, або проф. Магочай. Як академік, Толочко є доступним, привітним і інтелігентним. З ним приємно поговорити і обмінятися думкам.

Академік Толочко виступив з доповідю на четвертій сесії, тобто, в вівторок в 1:30 год. поп. Він був одним із чотирьох доповідачів, що розглядали Культуру Київської Руси зі сторони **Матеріальної Культури**. Після нього промовляли: др. Володимир Мезенцев з Америки, др. Йоган Калльмар, зі Швеції, і др. Томас Нунан з Америки. Предсідником був др. Роман Шпорлюк з Америки, який теж виступив зі вступним словом, а його попередники того не робили.

Предсідник Шпорлюк, англійською мовою, звернув увагу слухачам, що так як між нами виступає „варяг“ зі Швеції, то це не означає, що він представляє собою думки чи політику шведського короля, парламенту чи його університету, а радше тільки себе самого і свої власні погляди. Отож він просить слухачів з пошаною вислухати його і інших доповідачів. Як би він на тому закінчив, то добре слово залишилося б по нім. Нажаль він того не зробив.

Др. Шпорлюк перейшов, натомість, на двомовність, і почав сварити „демонстрантів“ і тих, що протестують, ітд. Такий напад здивував всіх присутніх, бо ніяких демонстрантів не було, і ніхто не протестував нічого. Натомість слухачі спішили на свої місця, щоб вислухати доповідача з рідної землі, на якого більшість чекала.

Академік Толочко говорив про місце культу за князювання Володимира Святославича. На свою доповідь він мав, як і інші доповідачі, 20-ть хвилин. В основному він розповідав свою тезу, а не читав кожне слово, як це робили попередні доповідачі, і тому закінчив вчасно. Гість з Києва виявився цікавим, і здібним доповідачем, хоч з „радянським“ акцентом тут і там. Він теж на початку був дещо нервовим, але скоро опанував себе і захопив усіх слухачів своєю тезою.

Його теза така: Беручи під увагу всі археологічні залишки поганських капищ, на яких опісля посталі християнські святыні, як наприклад церква св. Іллі, св. Софія і.т.п., то православне християнство прийшло на київські землі перед 988 р., і то не раптово чи примусово, а помалу і вільно. А бе-

SIPCO OIL LTD.

HOME COMFORT DIVISION

83 Six Point Road
Toronto, Ontario M8Z 2X3 — Tel. 232-2262

1. Доставляє найкращої якості опалову оливу та дає безкоштовне чинчення печей і обслугу
2. Вкладає і фінансує нові печі ("форнеси")
3. Вкладає прилади до звогчувація повітря ("глюмідфайрс")
4. Все фінансуємо на догідні сплати

— 24-годинна обслуга —

ТЕЛЕФОНУЙТЕ ВДЕЛЬ І ВНОЧІ:
232-2262

Свої рахунки можете платити безкоштовно у Community Trust Co. — 2299 Bloor St. W.

Провадимо також власні бензинові станції під назвою SIPCO. Просимо наших відборців заїжджати до наших SIPCO і наповнити авта бензиною.

ручи під увагу всі археологічні дані часу київської Рузи, то матеріальна культура того часу була не норманська чи грецька, а Київська, тобто, витворм поляні!

Під час своєї доповіді академік Толочко часом стримувався тут і там, щоб відповісти на деякі тези чи дати якісь доповнення до попередніх тез. На його думку, кн. Ольга не була хрещена в Царгороді ані під час першої, ані під час другої подорожі туди. Вона вже була християнкою, коли зустрічалася з імператорами східних Ромеїв.

Українськомовна публіка, здебільша сеніорат української інтелігенції з довколішніх міст Торонто і Гамільтону, оплесками прийняла доповідь академіка Толочка, що є достойною поведінкою, хоч, це не означає, що вона є згідна з його думками. Такий, власне, є інтелігентний і науковий підхід до якої-небудь зустрічі.

Рівно ж, цікавий підхід взяв проф. Томас Нунін у своїй доповіді **Монетарна історія Києва домонгольского періоду**, в якій він теж зачепив нашого земляка. Він, між іншим, звернув увагу слухачам на те, що на Україні, як теж і по різних закордонних інституціях зберігається мало монет, які могли б краще насвітлити нашу історію. Факт є, — говорив проф. Нунін, — що за часів „одної цариці“, яка зруйнувала Січ, на Україні було знайдено кілька мішків монет, які були вивезені до Петербурга. Тут тільки один був науково досліджений і опублікований документ ще до 1914 р. Решта десь зникли. Отже проф. Нунін попросив, щоб академік Толочко цю справу перевірив, як повернеться додому з метою допустити західних науковців теж простудіювати — справу київських монет. Нунін дістав грімкі оплески. Немає сумні-

Микола МЕЛЕШКО

Шановний пане редакторе!

У журналі „Молода Україна“ за березень цього року (число 364) було поміщено — „Документ про голод в Україні“. У роках 1932-33 я перебував у Харкові, і як очевидець — стверджую, що італійський консул Граденіго правдиво описав те страхіття. Фактично харків'яни не мерли з голоду, а мерли селяни, котрі приходили у Харків дістати кусочек хліба, бо в селах сталінські банди забрали все їстивне. А у Харкові на початку 1933 року продавали комерційний хліб по два з половиною карбованці за кілограм, тоді як по картках кілограм такого самого хліба продавався по 25 копійок. Робітник тоді заробляв 3-4 карбованці на день. Маса селян приходила в Харків, але селяни не могли купити хліба у крамницях без карток, а тільки на чорному ринку, від босоти по 6 карбованців за кілограм.

Багато селян вмирало з голоду на вулицях Харкова. Машинами підбирали їх — живих і мертвих, і вивозили за Харків у яр, куди теж звозили трупи із тюрем, і там у яру так і скидали їх, та пересипали вапном, а потім присипали землею. Якщо все це описати, то мало хто й повірить. Одного вечора я стояв у черзі за хлібом, біля крамниці, куди вночі привезли п'ять тон хліба. Продавати почали о восьмій годині ранку. Простояв я в черзі до третьої години дня — хліб зник і я пішов додому з порожніми руками. Босота забрала весь хліб, заплативши тому начальникові, який відпускав хліб по три карбованці за кіло, і там же, через дорогу продавали по шість карбованців за кіло. Одного разу лежу на смітнику, коли дивлюсь, а біля мене стоїть один у ногах, а другий у головах. Один і каже — „Да етот ішо жівой“, а той другий радив забрати й мене, щоб вдруге не заїжджати. Збоку стояв віз із трупами. Я встав і пішов.

У Харкові я працював, але в 1933 році, коли видавали паспорти, то мені відмовили через те, що я, як розкуркулений, не мав відповідних документів. В 1930 році всю мою сім'ю вигнали з хати, а в дворі зорганізували колгосп. Таким людям, як я — документів не давали, отже треба було купити на чорному ринку. Не легко тепер те все згадувати. Не кожен і повірить, особливо той, хто сам не переживав такої ситуації. У моєму житті я двічі був пухлий з голоду — у 1933 році, та у 1941 році — у „визволителя“ в полоні. Під час війни був танкістом, у чині молодшого лейтенанта. Воював три місяці, і був один місяць у німецькім полоні.

ву, що організатори добре зробили, запросивши українського вченого з України, бо на таких зустрічах є місце послухати, порівняти, прийняти або відкинути чи доповнити своє знання думками інших науковців.

Ніна БУЦЬКО

ПРАЦЯ МОЛОДІ — ОДУМІВЦІ ТОРОНТА

Недавно, 23-го серпня, в Торонті, відбувся День Чорної Стрічки. Це вже третій рік громадяни міста згадують про договір 1939-го року між Німеччиною і Советським Союзом.

Цей договір розпочав співпрацю між фашистами і комуністами. Таким чином, ці дві колоніальні імперії розділили між собою Східню Європу. Але Німеччина пішла війною на Советський Союз, на свого попереднього партнера.

Після Другої Світової Війни, ввесь світ зрозумів вчинки гітлерівської Німеччини. Але світ забагнув тільки частину того, що відбувалося перед і під час війни. Договір Советського Союзу з Німеччиною був забутий.

Сьогодні, вже зовсім можна надіятися що, 40 років після війни, в новому добробуті на Північно-Американському континенті, всі мають затуманену уяву про події минулого. Але Советський Союз використовує це забуття, і підбирає собі нових співпрацівників в продовженні своїх змагань будувати колоніальну імперію.

Воюють ракетами в Афганістані і пропагандую в Канаді й Америці. Вони відважно виконують своє завдання, щоб:

- 1) Знищити репутацію і добре ім'я емігрантів, які прибули в Канаду після Другої Світової Війни, і які ширять правду про дії і мрії Советського Союзу.
- 2) Деморалізувати і духовно винищувати нове покоління, яке не переживало особисто страхіть Другої Світової Війни. Тут є намагання прищепити молоді недовір'я до демократичного способу життя, і витворити ідею покрашання в Советському Союзі,

Сьогодні, замість німецьких фашистів, находяться нові співпрацівники для Советського Союзу. Ці нові побратими розсилають фальшиві факти про минуле, також і про Українців. В сучасному житті бачимо здійснення англійської приповідki, що „найкраща оборна — це напад“.

Щоб не тільки реагувати на фальшування історії, а щоб сказати правду про минуле, члени філії ОДУМ-у в Торонті взяли участь у відзначеннях Дня Чорної Стрічки.

Що ж вони робили?

Вони зібралися того дня, щоб повідомити Канадський уряд, що новий Канадський закон (Bill c-71), який був несподівано прочитаний у федеральному парламенті три дні перед тим, був недосконалій. Цей закон, так як він написаний, вимагав, щоб у Канаді були покарані тільки так звані „нацистські воєнні злочинці“, і ніякі інші воєнні злочинці, які можливо живуть в Канаді.

Збиралі підписи: зліва на право одумівці: Віктор Педенко, Олена Ємець, Люба Буцька, перший ряд; Микола Ємець.

Як звернулась ця молодь до Канадського Уряду?

Приготовивши видрукувану петицію, вони вимагали однакового ставлення до всіх громадян Канади. Вони пригадували, що в даний період історії відбувалися події, де не тільки нацисти творили злочини. Відомі також і злочини комуністів Советського Союзу, злочини якими не можна ігнорувати.

Одумівці, ознайомлені з фактами, збиралі підписи для петиції за поправку "Bill c-71", і пояснювали справу зацікленим. Багато людей нарікали, що газети Торонта писали неясно на цю тему. Вони почувалися неознайомленими з подіями в парламенті.

Одумівці відчули потребу ознайомити публіку з фактами — щоб ці люди мали бажання сказати своє слово.

Цей обов'язок інформувати людей вони і виконали. Одумівець Віктор Педенко закликав людей різних націй звернути увагу на цю справу. Він зібрав велику кількість підписів. Дві одумівки, Олена Ємець і Люба Буцька, також повідомляли людей, що справа важна, навіть коли деякі громадяни уважали, що вже запізно щось зробити в цій справі. Відчував потребу вкласти і свою поміч наймолодший одумівець цього гуртка, Микола Ємець.

Одумівці збиралі підписи під час програми дня. Зібрали приблизно 400 підписів і відіслали петицію цього ж дня до Оттави.

Своєю молодою завзятістю вони показали, що вклад кожної людини надзвичайно важкий.

Які наслідкі їхньої праці?

"Bill c-71" був змінений на вимогу одумівців і всіх які домагалися цієї зміни.

Подяка цим молодим людям і тим одумівцям які

не були 23-го серпня в Торонті, але які духовно співпрацювали для добра Канади.

Подяка Вам, одумівці, Вікторе, Олено, Любо, Миколо — і найкращих успіхів Вам і всім вашим приятелям одумівцям в дальшій суспільній праці!

Одумівці філії Торонто після
Табору Виховників, 1987 р.
Зліва: Андрій Костинюк,
Люба Буцька, Віктор Педенко,
Олена Ємець, Софійка Костинюк,
Юрій Педенко, Микола Ємець.

"UKRAINIAN" VACATION RESORT INC.

"УКРАЇНА" ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ

Board of Directors: P. O. Box 1716, Stn. "A", London, Ont., Canada N6A 5H9

Resort: R. R. 1 (Gore Road), Dorchester, Ont., Canada N0L 1G0

Tel: (519) 659-2963

ОСЕЛЯ
ОДУМ-У

Оселя розташована на окраїні м. Лондону, Онт., Канада. На оселі відбуваються Курси Виховників ОДУМ-у, Відпочинково-Виховні Табори Ю-ОДУМ-у, Спортивні Табори ОДУМ-у, Кобзарські Табори ОДУМ-у, одумівські зустрічі, з'їзди, конференції, пікніки та різноманітні імпрези. Залі оселі, з модерним кухонним устаткуванням та зі смачними українськими стравами приміщують 800 осіб, включно з новопобудованою залею „Полтава“, і надаються на різні імпрези. На оселі також є модерний будинок для таборування, який приміщує 50 дітей, великий модерний басейн та інші будинки. Оселею керує Рада Директорів. Голова — Б. Яремченко. Зацікавлених прошу писати або телефонувати на повище подану адресу. При нагоді відвідайте оселю, а ми будемо сердечно вітати Вас.

**8-ИЙ КОБЗАРСЬКИЙ ТАБІР ОДУМ-У 1987 р.
під патронатом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка
від 26-го липня до 8-го серпня на оселі „Україна“
в Лондоні, Онт. Канада.**

На одумівській оселі „Україна“ відбувся 8-ий Кобзарський Табір, присвячений 1000-літтю Хрещення України-Руси.

Тaborування кобзарської молоді відбулося під патронатом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка.

Подаемо важливіші звернення, привіти, зауваги та вірші, які з'явилися в „Кобзарськім Віснику“ того тaborу. (Ред.)

ПОРЯДОК ДНЯ:

7:30 всі встають, руханка, і митись йдуть.
8:30 Збірка б'є. Прапори й молитва є.
8:45 Сніданок. Дяка всіх для куховарок.
9:30 По гуртках і бандури на руках.
12:30 Вже обід, попоїсти всім як слід.
1:30 О..х! О..х! ...ах! знову йдуть всі по гуртках...
3:30 **ВІЛЬНИЙ ЧАС!!!**
Спорт, купання,
Жде на нас!
І не чути ОХИ й АХИ,
Всі летять як тії птахи.
5:30 Надійшла і гутірка вже чека.
Думка всіх дітей одна:
-Щоб не довга й не нудна.
6:00 Вже вечеря жде, Ось табір гуртками йде.
7:00 Спів!
І знову ...АХИ!!!
Потомились небораки.
8:30 Збірка б'є,
Знесення прапорів є.
8:45 **НЕВЖЕ!?!...**
Вільний час тепер нас жде!
І забули бідолахи,
Всі ті ОХІ і всі ті АХИ..
Кожний скаче і сміється,
У тaborі юнність в'ється.

Ось 10-та вже надходить,
Коменданта думка гонить:
— Як то їх уклести спати,
І на ранок знов підняті???.—

10-ть вже годин настали,
І команди пролунали,
.....
Місяць верби серебрить,
Все затихло, табір спить.

КОМАНДА

Комендант тaborу:

Іван Данильченко, С.В.П.,
Голова Головної Управи
Т.О.П. Канади.

Мистецький координатор:

Оксана Метулинська
С.В.П., 2-ий заступник
Голови Головної Ради
Коша Старших Виховників ОДУМ-у Канади.

Мистецький керівник:

Євген Цюра, Член Капелі
Бандуристів ім.
Т. Шевченка.

Заступник коменданта:

Віктор Ліщина, Голова
Коша ОДУМ-у Канади.

Заступник мистецького
керівника:

Юрій Метулинський,
член Капелі Бандуристів
ім. Т. Шевченка.

Бунчужний:
Бунчужна:

Тарас Ліщина.
Орися Завертайло,

Писар:

Ліза Джансон,
(другий тиждень).
Ліза Джансон,
Надя Метулинська
(другий тиждень,)
член ред. кол.
„Кобзарський Вісник“.
Роза Шиндлер.

Медична сестра:
Редактор і обозний
тaborу:

Леонід Павлюк, член
ред. кол. журнала
„Молода Україна“.
Надя Метулинська,
Павло Пошиваник,
Андрій Бірко, Леся
Метулинська, Мотя
Пошиваник.

Інструктори:

Анатолій Острівський,
Михайло Андрець.
Олександра Тищенко
(головна кухарка),
Тетяна Педенко,
Ксеня Добжинська,
Марія Кухар.
Юрій Жидовка.

Асистенти:

Кухарки:

Опікун басейну:
Духовний опікун
і капелян тaborу:

о. Віталій Метулинський.

**При помочі Reference Canada
відповіді є такі скорі,
як ваш телефон**

Запитання про Програми і Послуги Канадського Уряду.

Reference Canada помогає канадійцям знайти все те, що вони потребують знати про програми і службу канадського уряду. Ваш місцевий відділ Reference Canada спрямує вас до відповідного урядового бюро, що може вичерпно відповісти на ваші запити. На всі запити дістанете відповіді в англійській і французькій мовах від 8:30 до 4:30 по пол., від понеділка до п'ятниці.

- In Saskatchewan call:
Regina (306) 780-6683
Toll-free 1-800-667-7160

- In British Columbia call:
Vancouver (604) 666-5555
Toll-free 1-800-663-1381
Zenith 08918 (Atlin)

- In Alberta call:
Calgary (403) 292-4998
Edmonton (403) 420-2021
Toll-free 1-800-232-9481

- In Manitoba call:
CITIZENS INQUIRY SERVICE
Winnipeg (204) 945-3744
Toll-free 1-800-282-8060

Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

- In Ontario call:
Ottawa (613) 995-7151
North Bay (705) 476-4910
Toronto (416) 973-1993

- Toll-free
Ottawa/Hull region 1-800-267-0340
Area Codes 705, 807 1-800-461-1664
All other Ontario residents 1-800-387-0700

- In Quebec call:
COMMUNICATION-QUEBEC
Для місцевих розмов загляньте до книги телефонів, секція синих сторінок під Communication Quebec.
Для безплатних поза-місцевих розмов наберіть "0" і просить отримати вас із Zenith
Communication-Quebec

Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

- In Prince Edward Island call:
ISLAND INQUIRIES
Charlottetown (902) 368-5050
Toll-free 1-368-5050

Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

- In New Brunswick call:
NEW BRUNSWICK INFORMATION SERVICE
Fredericton (506) 453-2525
Toll-free 1-800-442-4400

Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

- In Newfoundland call:
St. John's (709) 772-4365
Toll-free 1-800-563-2432

- In Nova Scotia call:
Halifax (902) 426-8092
Toll-free 1-426-8092

- In Yukon Territory call:
YUKON INQUIRY CENTRE
Whitehorse (403) 667-5811
Toll-free 1-667-5955

Reference Canada operates in conjunction with the provincial inquiry service

Department of
Supply & Services.

Ministère des
Approvisionnements et Services.

Canada

Слово Капеляна

Дорогі одумівці! Так швидко пройшли веселі безтурботні і сповнені працею дні ще одного славного кобзарського табору.

З цієї нагоди висловлюю мое вдоворонення з мого, з вами, перебування.

Команда табору, під проводом коменданта І. Данильченка та його заступника Віктора Ліщини, маючи досвід виховання молоді та провадження таборів, взірцево піклувалася над молоддю.

Маючи за основу згоду, єдність, вирозуміння та взаємопошану, вони, разом з вами, провели велику працю.

Мистецький керівник, маєстро Євген Цюра, разом з добре вишколеними інструкторами, також довершили великого діла, навчаючи вас багатого українського, народного мистецтва.

Також і ви, дорога наша молоде, своїми стараннями, здібностями та дисциплінованістю показали: що славне кобзарське мистецтво та українська пісня вам не байдужі. Ви, молоді одумівці, повинні стати мистецькими амбасадорами, далекої але рідної нам України.

Тож прославляйте в піснях її славу, як колись співали про неї кобзарі.

Повернувшись додому, не складайте рук, але розпочинайте новий етап праці в місцевих відділах ОДУМ-у, чи в інших молодечих організаціях, до яких ви належите.

На слідуючий рік наше українське суспільство святкуватиме великий ювілей: 1000 років Християнської України, та 1000 років Св. Української Православної Церкви. Беріть жваву участь в програмах великих святкувань. Виконайте все, чого не можуть осягнути ваші ровесники на окупованій ворогом Україні!

На другий рік приїжджайте знову до нас. Наша привітна, маленька „Україна“ — чекає на вас!

Боже Благословення нехай супроводжує вас, на всіх дорогах вашого життя!

о. Прот. В. Метулинський
- Капелян -

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА 8-ГО КОБЗАРСЬКОГО ТАБОРУ

1. Благослови Душе
2. Радуйтесь Люди
3. Через Поле Широке
4. Марш Молоді
5. Пісня Про Морозенка
6. Гей, Не Дивуйте
7. Та Туман Яром
8. Карпати
9. Про Картоплю
10. Чорні Очка
11. Взяв Би Я Бандуру
12. Реве та Стогне

К. Стеценко	Г. Китастий	Уклав Г. Китастий
Сарті	Народ.	Народ.
Народ.	Народ.	Народ.
App. Є. Цюра	App. О. Бобир	Народ.
App. О. Бобир		Народ.
		Народ.
		Народ.

ОСТАННІЙ НАКАЗ!

Дорогі мої друзі, молоді кобзарі!

Вітаю Вас! Висловлюю Вам мою приємність працювати з Вами, як комендант табору. Наш 8-ий Кобзарський Табір присвячений 1000 літтю Хрещення України в Православну Віру.

Це мій 17-ий рік на таборах. Маю велику приємність працювати з дітьми, а, особливо, коли добра команда. Цей рік я її маю. Складаю особисту подяку моєму заступникові Віктору Ліщині, бунчужному Тарасові Ліщині, бунчужній Орисі Завертайло, писареві Лізі Джансон, мед. сестрі Розі Шиндлер. Дякую моєму доброму другові, редакторові таборового журнала, і нашему обозному Леонідові Павлюку.

Маєстрові Євгену Цюорі і всім інструкторам моя особлива подяка. Ваша праця була тяжка і відповідальна. Цю працю Ви провели дуже добре! Вдячний мистецькому координаторові табору пані Оксані Метулинській. Дорогі працівники кухні на чолі з панею Александрою Тищенко! Працювали ВИ зразково, годували табір смачною стравою. **ДЯКУЮ ВАМ ЩИРО!**

Найбільша моя подяка це Вам, дорогі батьки, за те, що Ви посилаєте своїх дітей під опіку ОДУМ-у. ОДУМ вітає всю українську молодь без огляду на релігійну чи політичну приналежність її батьків.

Вірю, що Ви й на другий рік, мої дорогі юначки і юнаки, приїдете на цю мальовничу оселю „УКРАЇНА“! Бажаю Вам щасливого повороту додому і успіхів у школі. Рівночасно складаю подяку дирекції оселі „УКРАЇНА“ за добру співпрацю.

Комендант Табору
Іван Данильченко
С.В.П. Головна Головної Управи
Т.О.П. Канади

ВІД ОБОЗНОГО

Висловлюю подяку Центральному Комітетові ОДУМ-у, та Референтові Одумівських Таборів, за запрошення мене бути обозним та редактором Кобзарського Табору.

Команді, працівникам кухні, адміністрації оселі „Україна“ дякую за їхню всесторонню поміч і підтримку.

Наш Комендант, шановний пан І. Данильченко, був не лише комендантом, а і батьком всім таборовикам. Діти платили йому любов'ю і довір'ям. З такою людиною приємно і легко працювати!

Хочу відмітити надзвичайно віддану працю нашої таборової кухні. Страви були чудові!!!

Дякую Лізі Джансон, моєму члену ред. колегії і відмічу її добру працю.

Леонід Павлюк
Обозний Табору і редактор
Кобзарського „Вісника“.

Дорогі Друзі Одумівці!

Вже декілька років пройшло з того часу, коли я мав приємність вперше бути на Кобзарському Таборі ОДУМ-у. Від того часу склад учасників і інструкторів змінився. Я бачу багато нових, молодих облич і нові талановиті сили. Лише одна річ не змінилася: Пошана і любов дітей до бандури та рідної української пісні. Бажаю Вам успіху в майбутньому і щиро вітаю і дякую команді табору, мистецькому кервіникові, інструкторам, кухаркам, та дирекції оселі „Україна“ за їхню співпрацю.

До наступного року!!!

З Одумівським привітом
Віктор Ліщина
Голова Головної Ради
Коша ОДУМ-у Канади

ВІД КОРПОРАЦІЇ ОСЕЛІ „УКРАЇНА“.

Дорога Команда 8-го Одумівського Кобзарського Табору, інструктори, молоді бандуристи!

Вітаємо ВАС на оселі „Україна“ в Лондоні Онт.. Бажаємо успіхів у науці і доброго відпочинку та щасливого повороту додому.

Чекаємо ВАС наступного року.

За Корпорацію Оселі „Україна“
Борис Яремченко (Голова)
Іван Ноженко (Секретар)

СЛОВО МИСТЕЦЬКОГО КЕРІВНИКА

Знову, як і рік за роком перед цим табором, зустріч з молодими бандуристами. Цього року, по-рівняючи з минулим роком, менше маленьких бандуристів, тобто нижче десяти років.

Дуже втішним є то, що більшість учасників табору, читають ноти. Це в великий мірі полегшує працю інструкторів, та й мені легше зводити усе докупи. Мова йде очевидно про ансамблювання хору та бандур. Табір прийняв ім'я „Тисячиліття осв'ячення України в Православну Віру“. Це спонукало мене взяти три релігійні твори. Два з них досить складні для молоді: релігійні Концерти, які молодь сприйняла та виконує з задоволенням. Мої дорогі бандуристи-таборяни заслуговують на пошану та батьківську любов. Коли хто з них не чемний (в музиці) то воно виправиться на другому таборі — буду я чи не буду в наступному році. Молодь любить бандуру та спів, (не всі). Але в загальному діти спів люблять, бандуру, забави. За ці два тижні помолодів. Бандуристи мої — орли! З них парує любов до мови нашої запашної, чудової, словов'иної.

Слава батькам, що виховують таких чудових українських дітей — МАЙБУТНІХ БАНДУРИСТІВ!.

Євген Цюра
Мистецький Керівник

Леонід ПАВЛЮК

МОЛОДІСТЬ ПРИЙШЛА

Багатолітньому Мистецькому Керівникові
Одумівських Кобзарських Тaborів маєстрові
Євгену Васильовичу Цюрі, з пошаною присвячує.

Автор

Над чолом нависло
Пасмо сивини,
І пальці з любов'ю,
Торкнулись струни.

Ніжно відозвалась
Бандури струна,
Кличе щоб вернулись,
Молоді літа.

Літа, що у вербах
Ставок обступили,
Де дівчата співаючи,
Коноплі мочили.

Ясини у струнах,
На вітрі шумлять,
За вітрами листя
І літа летять...

Пісня закликає,
Щоб коней сідлати,
На кленовім мості,
Молодість догнати.

Серце вона тисне,
За душу бере,
Друга пісня з гаю
Їй на зустріч йде.

Пісню ту співають,
Юнні кобзарі...
Молоді мотиви,
Рідної землі.

Мов би естафета,
Що кінця нема...
Юнні бандуристи,
І Євген Цюра.

Він навчив їх пісню,
В юнне серце вклав,
Славним бандуристам
Зміну готував.

Він замовк, і слуха
Пісню, що луна,
А в серце у гості,
Молодість прийшла.

Лондон, Онт.
29.7.1987.

Дорогі ДРУЗІ БАНДУРИСТИ,

Я маю надзвичайно велику приємність привітати вас у ваших вістях цього 8-го Кобзарського Табору на нашій прекрасній одумівській оселі, „Україна“. Щиро дякую вам за вашу віддану працю протягом цих двох тижнів, за чемність і ентузіазм. Також складаю подяку інструкторам, команді і мистецькому кервінику, Є. Цюрі. Дорогі кобзарі, як

приїдете додому, не покладіть бандуру у куточок аж до наступного року, а грайте і розвивайте ваші таланти. Дорогі Батьки, заохочуйте ваших дітей до дальшої бандурної праці, вчіть їх любити наш національний інструмент і пришліть їх до нас на табір наступного року.

Із щирим, кобзарським привітом,
Заступник Мистецького Керівника
Юрій Метулинський

Дорогі тaborовики!

Цього року табір пройшов успішно. Дисципліна, яку я тримав з допомогою бунчужної, була дуже доброю.

Я думаю, що Вам всім цей табір сподобався. Ви мали ввесь час щось цікаве робити: гралі на бандурі, співали, купалися, плавали на човнах, гралі теренову гру, мали забаву.

Також стояли на струнко, коли були покарані. Не забувайте, що ви, плекаючи українську традицію, коли вчитесь на бандурі, також поширюєте своє знання, яке буде потрібне Вам у майбутньому.

Бажаю Вам успіхів у житті, в науці і в школі.

Тарас Ліщина, С.В.У.
Бунчужний.

Дорогі члени табору, інструктори, і команда.

Перше, я хочу усім „подякувати“ за все. Ви не можете уявити, як приємно мені бути членом команди на цьому Кобзарському Таборі. Після довгої перерви, майже десяти років, табором я є дуже захоплена і щаслива, що я знову мала нагоду приїхати назад. Учасники і інструктори дуже тяжко працювали над програмою для концерту, і я певна що їхня робота буде видна на концерті. Мені тільки сумно було, що я могла зостатися лише на один тиждень. Якщо буду мати можливість приїхати на другий рік, на два тижні, приїду з великою охотою.

Орися Завертайло СВП.
Бунчужна.

Дорогі друзі бандуристи,

Це вже мій другій рік, що я працюю в команді на Кобзарському Таборі. Команда цей рік тяжко працювала, щоб табір пройшов успішно. Хочу при цій нагоді всім членам команди подякувати. Хочу також подякувати інструкторам, кухаркам, які варили дуже смачні страви та особливо хочу подякувати панові Павлюкові, за його допомогу і терпеливість зі мною. Бажаю всім щастя, здоров'я та всього найкращого.

З Кобзарським Привітом
Ліза Джансон, ВЮО.
Писар/Бунчужна.

ВІД ІНСТРУКТОРІВ

Як більшість з Вас знає, на КОБЗАРСЬКОМУ ТАБОРІ в Лондоні, Онт. я вже багато років. Про це не буду писати, бо хочу поділитися іншими

своїми думками. Я думаю, що є важливіші справи, які б я хотів порушити на сторінках нашого таборового журнала. Наше кобзарське мистецтво гасне. Щоб запобігти цьому, ми, бандуристи, мусимо взяти на себе обов'язок популяризації нашої рідної бандури. Показати красу і милозвучність цього інструмента ми можемо лише доброю грою і виконанням. Для цього не досить приїхати сюди на табір, навчитися декілька пісень, поїхати додому і поставити бандуру в шафу. Праця на таборі є лише початком! ДОМА МИ МУСИМО ЩОДЕННИМИ ВПРАВАМИ УДОСКОНАЛОВАТИ СВОЮ ГРУ!!! ТАКОЖ ВИСТУПАМИ ПЕРЕД ЧУЖИНЦЯМИ, МИ ПОКАЖЕМО ІМ КРАСУ НАШОЇ БАНДУРИ. Чужинці цікавляться, бо ніколи бандури не чули і не бачили.

Також, виступами перед своїми, ми пригадуємо їм красу нашої бандури, бо багато з них уже про неї забувають. А, найголовніше, це пригадувати САМИМ СОБІ красу і чар нашої рідної бандури і ким ми стали через НЕЇ.

Вдумайтесь в слова нашого пророка Тараса Шевченка:

„Взяв би я бандуру,
Та й заграв що знатв,
Через ту бандуру,
БАНДУРИСТОМ СТАВ“...

До наступного Року!!!
Павло Пошиваник
інструктор.

Цього року я мала несподіванку і то приємну: мене наставили інструктором. Цей табір я також починала тaborовиком — початківцем. Маю надію, що і інші досягнуть цього.

Дякую і бажаю Вам всього найкращого!
До зустрічі в наступному році!!!

Мотя Пошиваник
інструктор.

Вертаючись на Кобзарський Табір, після трьох років, я була дуже рада. Наша любов до бандури, наша співпраця тут, виявляється у навченні і наполегливій праці.

Дорогі діти! Пам'ятайте ці великі лекції і спів тут на таборі.

Вашим учителем був славний бандурист, один з найперших членів нашої славної Капелі Бандуристів. Пройдуть роки і Ви будете гордитися тим, що вас навчав славний наш маestro пан Євген Цюра!!! Любов до бандури, яку він вам прищепив, понесіть у життя. Пам'ятайте, що бандура лишилася одиночним зв'язком з нашим славним минулім!

До наступної зустрічі!!!

Надя Метулинська, СВУ
Інструктор і писар (другий тиждень)

Це є мій сьомий рік на Кобзарському Таборі. Від першого року моє прибуття сюди я завжди мав дуже добрий час.

Ці останні два роки на таборі я був інструкто-

ром. Думаю, що діти, яких я вчу, мають також добрий час і таке ж гарне почуття до табору як і я.

Бажаю Вам щасливого повороту додому, успіхів у навчанні в школах, і веселої зустрічі наступного року!

Андрій Бірко — інструктор.

Цього року я є інструкторкою на Кобзарському таборі. Мій асистент є Михайло Андреєць і наша група називається: „Без перерви“.

Цього року пісні є досить складні: Музика Кита-стого, Шамо і Лисенка.

З нагоди 1000 ліття Хрещення України добавлено релігійні пісні до нашого репертуару.

Думаю, що тяжкою працею та спільним „старанням“ ми доведемо наш 8-ий Кобзарський Табір до успішного закінчення.

Бажаю Вам добрих успіхів у навчанні в школах.

Зустрінемося на таборі в 1988 році.

Леся Метулинська
інструктор,

ВІД АСИСТЕНТІВ

Цей табір для мене є зовсім новим: Мій перший рік тут на оселі і мій перший рік, як інструктор. Я живу в Толідо, Огайо. Вивчаю бандуру близько двох років. Минулого літа я був на курсі Народньої Музики в Нью Йорку, та цього літа на курсах Інструкторів у Детройті. Музика є мое улюблена зайняття, якому я віддаю ввесь вільний час. Крім гри на бандурі, я музично обробляю українські пісні та пишу музику. Хочу подякувати пані О. Метулинській за її запрошення на цей табір. А Лесі Метулинській за її ласкаве терпння.

Михайло Андреєць
асистент інструктора

Чудово, успішно пройшли дні цього табору. Це мій п'ятий рік! Починав як таборовик — а сьогодні я асистент інструктора. Знаю з якими труднощами зустрічаються діти, і тому я старався у всьому їм допомогти. Сподіваюся, що діти, з якими я працював, підвищили свої знання. Моя рада їм: ВПРАВЛЯЙТЕСЬ НА БАНДУРІ КОЖНИЙ ДЕНЬ. Дякую ОДУМ-ові за цей кобзарський табір. Дякую усім дітям за їхню працю.

ПОБАЧИМОСЯ В НАСТУПНОМУ РОЦІ!

Анатолій Острозвський
асистент інструктора.

ДУМКИ УЧАСНИКІВ ПРО ТАБІР

Тут я люблю. Люблю грати і співати. Найліпше люблю човни, плавати, люблю теренову гру і бути у бараці. Я б не хотіла співати і грати так довго. Також не люблю чистити лазнички. Крім цього я все інше люблю.

Ліан Цаленюк

Я люблю цей табір. Я люблю відпочинковий табір більше. Граємо забагато. Тут я люблю їсти і вільний час.

Митя Співак

У таборі я плавала, грава на бандурі, співала і мала вільний час. Все це я любила. Мала випадок: мене вкусив комар у очко і всюди по личку і мусила я піти до лікарні. Команда була приємна. Їжа була ... дуже смачна. Спів був ... гаразд. Я зустріла тут дітей, з якими стала приятелькою. Хлопці у моєму бараці були дивні. А час тут я мала добрий. Це мій перший рік.

Дарія Ермантрат

Думаю що цей табір є дуже гарний. Їжа тут добра. Інструктори розуміють нас і є дуже гарні. Табір такий добрий, що я приїду на другий рік.

Борис Дяконов

Тут на таборі добре. Човни і „падел ботс“ теж добрі. Я люблю купатися у басейні і грати теренову гру. Люблю грати на бандурі і співати. Мені подобається помешкання, а також добра їжа. Я люблю цей табір.

Наталка Низова

Будучи в таборі вже 6-тий рік, я сподіваюся, що так як і в минулих роках, час пройде успішно. Цього року до нашого кобзарського репертуару додано пісні релігійні. Бо наш табір присвячений 1000-літтю Хрещення України. Вечорами забавляємося, або відпочиваємо після тяжкої праці вдень. Певна, що приїхавши додому, ми матимемо гарний смомин про табір і чекатимемо на майбутній рік.

Леся Штангрет

Цей рік був приємним і цікавим. Я дуже любила грати на бандурі, бо наш мистецький керівник, пан Цюра, вибрав чудові пісні. Спів також є чарівним: пісні як з неба падали. Я полюбила бандуру і знаю, що вона є корисною для „думки, душі, і тіла.“ Надіюсь наступного року бути інструктором і передати мою любов і задоволення іншим.

Олена Ємець

Це є мій перший рік. Мені дуже подобається цей табір. Чому? Бо... 1) Досить часу на вправи грання на бандурі. 2) Співають релігійні пісні. Нашу інструкторку ми любимо, бо вона дає нам 15 хв. на годі ще повчитися. Наша бунчужна дуже „плайт“. Вона дякує після збірки. Пані Ге дуже приємна. Всі мають гарні розмови з нею.

Леся Павленко

Я люблю плавати і грати на бандурі. Це мій другий рік тут і я буду знову.

Катя Гермалин

Цього року табір був прекрасний. Їжа чудова і інструктори були дуже „свійські.“

Стефан Фенканен

Я люблю їсти і пити. Я люблю дівчат і теренову гру, і то все.

Андрій Вовкодав

Це мій п'ятий рік на Кобзарських Таборах. Цей табір мені дуже подобається. Ми тут граємо на бандурах, плаваємо, співаємо, маємо спорт, теренову гру, маємо забави, ватри, і фільми. Цього року я багато навчилася. Мій інструктор — Юрко Метулинський. Він дуже добрий учитель. Їжа є дуже добра. Я запізналася з багатьма дівчатами. Хотіла б бути тут і на наступний рік.

Аня Сенцьо

Це мій четвертий рік на Кобзарському Таборі. Люблю грати на бандурі, а також, люблю свого інструктора Павла Пошиванника. Він є дуже мілий до мене. Мій гурток називається „Каваліри“. Минулого року наш гурток називався „Верблюди.“ Ми думали назвати наш гурток „Ковани“. А. Непрель забув на виховному таборі як казати кавуни. Цей табір скоро проминає, але я багато запам'ятаю на майбутні роки.

Микола Ємець

Це мій перший рік на таборі. Я дуже любив грати на бандурі. Наши інструктори тяжко працювали з нами, а також і команда. Я не можу дочекати наступного року, щоб знову зустрітися з моїми новими друзями, яких я запізнав на таборі. Також хочу ще краще навчитися грати на бандурі.

Микола Жидовка

Це мій перший рік. Тут було ліпше, як я сподівався. Я люблю все. Найліпше я люблю грати на бандурі і плавати. Всі тут приємні. Я також зустріла нових дітей з якими заприятелювала. Їжа була добра і я приїду на другий рік.

Олена Захарчук

Це мій перший рік на Кобзарському таборі. На бандурі я вже граю один рік. Мій інструктор є Андрій Бірко. Я є в третій класі. Крім бандури, ми співаємо, маємо спорт, ватри, фільми, і забави. Цей табір мені дуже подобається. Люди тут дуже приємні. На другий рік я знову сюди приїду здобути ще більше знання.

Наталка Яр

Я думаю, що цей табір є дуже добрий для науки дітей. Їжа була смачна. Басейн є дуже чистий. Інструктори є дуже приємні.

Орест Скляренко

Я дуже люблю мати у таборі теренову гру, йти до „Вали Ворлд“, і подавати дівчатам їжу. Я думаю, що всі інструктори і команда є „преті кул“. Дуже люблю тут і хочу бути на другий рік. Я люблю дивитися на дівчат.

Андрій Зіма

Я люблю цей табір, бо він є добрий. Тут я маю багато розваг. Я також люблю дівчат.

Данило Хомета

Хоч я вже граю 5 років на бандурі, проте це мій перший рік на Кобзарському Таборі. Надя Метулинська є моєю інструкторкою. Вона вчить п'яту групу. Грати на бандурі мені подобається. Кожного дня ми граємо 5 годин, а потім спів. Коли ми маємо вільний час, ми йдемо плавати у басейні або плавати човнами на річці. Цей табір мені подобається.

Даня Мотилівська

Це є мій другий рік в таборі. Я люблю табір, бо ми ввесь час маємо щось робити. Люблю грати на бандурі.

Стефан Хомета

Я люблю бути в таборі. Їжа є добра і забави є гарні. Я не знаю, чи буду тут на наступний рік.

Орест Вовкодав

Це мій третій рік у Кобзарському Таборі. Мені тут дуже сподобалось. Ми граємо і співаємо гарні пісні. Маємо спорт і купаємось. Грали теренову гру, яку я дуже любила.

Марта Штангерт

В таборі я люблю плавати на човнах і „падел ботс“. Я люблю грати теренову гру. Я люблю всіх на таборі, бо вони є гарні.

Таня Ящшин

Це є мій другий рік в таборі. Я дуже люблю грати на бандурі і співати.

Александр Коноплів

Це є мій другий рік в Кобзарському таборі. Табір мені подобається, але співаємо і граємо задовго. Найкраще мені подобається вільний час, бо ми можемо плавати на човнах і можемо купатися в басейні. На бандурі я є в 5-тій групі і наша інструкторка є Надя Метулинська. Табір є цікавий.

Тіна Порхун

Цей табір я найбільше люблю. Тут я 3-тій рік. Цього року їжа добра.

Наташа Білєтна

Це є мій перший рік в таборі. Ми співаємо і граємо на бандурі. Також маємо спорт і інші гри. Я є у другій групі. Цього року я зустріла багато нових українських дітей.

Валля Яр

Це мій другий рік. Дуже багато праці вимагають інструктори, але у таборі бандуристів я багато навчився. Ми також любимо: подорожі, теренову гру та забави.

Гриць Полець

Я дуже люблю плавати. Ми можемо бути у воді майже 2 години на день. Басейн є гарний і чистий. Їжа є добра. Я не дуже люблю грати на бандурі, бо години гри — задовгі. А все друге я люблю.

Сабріна Баруста

Це є мій перший рік у таборі. Ми маємо багато розваг і праці. Маємо забаву і ватру. В цю неділю приїде наша родина. Я люблю цей табір.

Соня Кулик

Це є мій 6-тий рік кобзарського таборування. Я іду в табір кожного року, бо я люблю зустрічатися тут з моїми приятельками. Також ми купаємося, співаємо, граємо на бандурі, маємо забави і теренову гру. Їжа є досить добра і команда є гарна. В таборі найкраще я люблю напади. Тут я зустріла багато нових дітей. Я хочу приїхати на другий рік.

Ганя Метулинська

Приблизно 4 роки я вже граю на бандурі. Я люблю бандуру і табір. Зустріла багато нових дівчат, з якими заприятлювалася. Команда не є погана, а їжа дуже добра. Дякуємо кухаркам! За напади, які команда нам дозволяла — дякуємо! Але все вище сказане не є головною причиною, чому я сюди приїжджаю. Хочу тут навчитися грати на бандурі, співу і бути з моїми приятелями.

Ганя Смець

Я люблю цей табір бо ми їдемо купатися. Можливо приїду на другий рік.

Марко Коченаш

Гаразд! Юрій Павлюк знову пише з Кобзарського Табору. Це вже мій 5-тий рік, і я бажаю ще сюди приїхати на другий рік. Друзі тут привітні, а інструктори дуже терпеливі. Отже побачимося на другий рік!

Юрій Павлюк

Ми купаємося, ми робимо напади, ми маємо гру.

Соня Ковальчук

Тут на таборі є дуже гарно. Люблю грати на бандурі і співати. Це є мій другий рік тут. Найліпше я люблю теренову гру, човни, і „падел ботс.“ Тут є дуже гарно.

Христина Ничик

Думаю, що табір є добрий. Це мій перший рік тут. Люблю купатися в басейні, плавати човнами. Їжа є дуже добра. Найліпше я люблю грати на бандурі і співати. Ми навчаємося 6 годин. Дуже люблю табір.

Наталка Лахманюк

Цей рік є мій другий на цьому таборі. Я дуже люблю тут. Найліпше я люблю човни і „падел ботс“. Мені тут дуже подобається.

Наталка Борткевич

Я люблю тут бути. Люблю плавати в басейні і човни. Я не дуже люблю співати і грати на бандурі. А поза тим, я люблю все. Дуже люблю всіх тут, бо вони є гарні.

Наталка Милян

Це мій перший рік на Кобзарському Таборі. Я не знала, що прийдеться так багато грати на бандурі. Мій інструктор є Андрій Бірко і часом він є не добрий. А решта мені на цьому таборі подобається. Я, може, повернуся на наступний рік.

Оля Яр

Я успішно провела мій другий рік. Хоч гра на бандурах була тяжка, наш інструктор був терпеливий, і час нам швидко йшов. Наш інструктор був нам вдячним за те, що всі грали на басах. Надіюся, що всі таборовики корисно і приємно провели час.

Зіна Фат

Цей рік на таборі дуже цікаво. Я люблю грати на бандурі, а також спів ми всі любимо. Найстарші дівчата — пам'ятайте, як ми спеціально говорили до Василя.

Оксана Посіва

Ми любимо, як наша бунчужна провадить руханку. Вона любить багато скакати. На загал, наша Команда добра, але досить нас не карає. (5 раз навколо бараку) Надіюся, що всі будуть згадувати цей табір добрими думками. Пам'ятайте „Пані Ге“, і розмову з Василем.

Люба Буцька

Цього року мені на таборі цікаво. Їжа була інша, ніж останнього року, і ліпша. Я люблю співати з паном Цюрою. Вільний час ми проводимо весело, а при праці — працюємо. Хочу приїхати назад на другий рік.

Андрій Шрубович

Це мій четвертий рік на таборі. Джоє багато часу ми граємо і співаємо. Надя є моя інструкторка. Вона вчить п'яту групу. Багато пісень ми приготовляємо на концерт.

Ліза Мачула

Я люблю табір, друзів я маю багато, і їжа добра. Я цікавлюся грати на бандурі. Я є тут веселий.

Іван Гнатів

Я люблю табір. Їжа є добра. Час іде дуже швидко, бо я маю багато роботи. Лише одна проблема: мене кусають комарі.

Євген Масляк

Люблю цей табір трошки. Я не люблю співати і гутірки. Ми граємо задовго на бандурі. Я люблю ці гри, що ми граємо.

Олександр Терентів

О. ХАРЧЕНКО

УКРАЇНСЬКА БЕЙЗБОЛЬНА ЛІГА

Бейзбол у Північній Америці — це дуже популярний вид спорту, з тим, що бейзбольні аси, тобто професійні спортсмени-бейзболісти, за свою гру отримують великі гроші. Середній професійний бейзболіст отримує декілька сот тисяч доларів на рік, а кращі бейзболісти отримують по мільйону доларів і більше. Великою популярністю користується бейзбол і серед української молоді в Канаді і в Сполучених штатах. В самім Торонті є 16 хлоп'ячих команд і шість дівочих. Десять років тому створили Українську Бейзбольну Лігу. Тут слід зазначити, що словом „бейзбол“ ми називаємо ту гру, що по англійському називається „сло-піч софтбол“ — отже бейзбол, в якому грають не та-

СЛОВО

Із словом будьмо обережні!
Воно, мов куля розривна,
Влучає в серце, й серце розривається...
Зате ж яка цілюща сила жизняна
У слові доброзичливім ховається!

Воно випосліджених на ноги підійма,
Вертає сили їм і віру в себе.
Воно на розум наведе й зведе з ума...
Воно кóханим зорі добуває з неба.

А тих, котрі стрижуть із нього бариші,
Одвіку зневажали в народі.
Шляхетне слово промовля з великої душі.
В дрібній душі його шукати годі.

Сергій Воскрехасенко
(„Вітчизна“, Київ, кн. 4. 1972)

Одумівська Бейзбольна Команда в Торонті — 1987 року, зліва на право: другий ряд — Михайло Чагівець, Олег Сотник, Павло Левицький, Тарас Мочаренко, Павло Шапка, Борис Харченко, Мілт-Андрій Левицький, Михайло Гетьманчук. Перший ряд — Роман Керкуш, представник команди до Ліги і тренер дівочої одумівської команди, Володимир Цехош, Володимир Савранчук, Ярослав Гулей, Михайло Вертелецький, Микола Савранчук.

ким твердим м'ячем, як у професійному бейзболі. 22 українські бейзбольні команди в Торонті — це пів тисячі осіб української спортивної молоді. В середньому в команді грає яких 20 осіб. З кінцем вересня закінчився і бейзбольний сезон, хоч товариські змагання продовжуються ще і в листопаді. У п'ятницю другого жовтня 1987 року у Торонті відбувся бенкет, яким завершено десятий сезон Української Бейзбольної Ліги. На бенкеті були вручені нагороди, кубки і трофеї найкращим спортсменам і командам, які відзначилися своїми здібностями протягом десятого сезону Української

Бейзбольної Ліги.

Кожною бейзбольною командою фінансово опікується якась установа чи підприємство, і часто буває так, що українська бейзбольна команда носить назву свого опікуна. Деякі українські молодіжні організації мають свої бейзбольні команди, але тільки ОДУМ погодився, щоб бейзбольна команда носила назву організації. А тому на спортивних сорочках одумівських хлоп'ячої і дівочої бейзбольних команд написано — ОДУМ.

Мало сказати, що одумівською командою опікується ОДУМ, бо на практиці обома одумівськими

командами опікується тренер хлоп'ячої команди Василь Тимошенко, а йому допомагають: доктор Юрій Павлюк, та інженер Роман Керкуш. Разом вони дбають, щоб забезпечити обидві команди одностороннями, відповідним устаткуванням, та координують змагання з іншими командами. Українська Бейзбольна Ліга поділена на дві дивізії: „Київ“ і „Одесу“. Одумівські команди грають в „Одесі“. Хлоп'яча команда займає третє місце. Постійним представником одумівських команд в Українській Бейзбольній Лізі є інженер Роман Геркуш, який прикладає багато зусиль щоб роздобути потрібні фонди на утримання команд. Доктор Юрій Павлюк це питання розв'язує простіше — він просто виписує власного чека на 1000 доларів і закликає інших.

Чемпіоном Української Бейзбольної Ліги цього сезону вийшла команда „Ай Джі Ей“ — тобто хлоп'яча команда, якою опікується українська крамниця харчових продуктів у Торонті, під назвою Ай Джі Ей. З нагоди десятирічного ювілею від дня створення Української Бейзбольної Ліги на бенкеті промовляв президент Ліги Юрій Гуменюк. Він привітав переможців та вручив деякі нагороди. Цікаву новину повідомив головний організатор Української Бейзбольної Ліги Павло Кульчицький. Він зачитав листа, якого він отримав від Володимира Якимця, заступника голови правління товариства „Україна“. У тому листі сказано, що „Товариство“ „Україна“ і Спорткомітет запрошує Павла Кульчицького — на Україну в жовтні цього року на два тижні. Саме з одинадцятого по вісімнадцяте жовтня в республіці вперше розігруватиметься Кубок України з бейзболу і його участь у тих змаганнях була б дуже корисною для команд-початківців в Україні, де Павло Кульчицький зміг би провести кілька тренувань з ними. Ті змагання, в основному, проводитимуться в Криму, а завершаться в Києві. Потім у листі повідомляється, що витрати пов'язані з перебуванням Павла Кульчицького у Радянському Союзі, як готелі, харчування, транспортні переїзди, тощо — оплачує товариство „Україна“ і Спорткомітет.

З виступу Павла Кульчицького на бенкеті можна було зрозуміти, що він уже має квиток на літак, і він намірений летіти в Україну допомагати товариству „Україна“ і Спорткомітетові у тренуванні бейзбольних команд-початківців. Павло Кульчицький також повідомив, що в розмові з тими самими чинниками, які вислали йому запрошення — була мова про можливість приїзду в Україну із Канадою декількох десятків канадсько-українських бейзболістів на змагання із командами — початківцями в Україні... Все це звучить дуже гарно, та на жаль у Канаді ходять чутки, що за скромним товариством „Україна“ ховається дуже впливова і відома радянська установа, яка має тренувальні табори по всьому Радянському Союзу, а головно Гулаги на півночі.

НОВИЙ ТВІР ДОКІЇ ГУМЕННОЇ

(Балтімор — Нью-Йорк). У видавництві „Смолоскип“ з'явилася нова книжка відомої української письменниці Докії Гуменної — „Прогулянка алеями мільйоноліть“.

Новий твір Докії Гуменної — це весела книжка про те, як розважаються на дозвіллі вдумливі люди. Вони багато читають, стежать за новинками і це стає темою їхніх розмов. Дія проходить у музеї, в акваріумі, на пляжі, під час чекання автобуса, у бібліотеці, на прийняттях, під час дитячих ігор, гагілок, у подорожі — словом, всюди де трапляється вільна хвилина подумати, вільна від праці, від зборів та інших обов'язків щоденного життя.

Персонажі в цій книзі різноманітні: старші, молодші, студенти, бібліотекарі, вчителі, навіть діти-учні. Про що вони говорять?

Іхні бесіди відбувають начитаність і зацікавлення не тільки фактами, що їх оточують у щоденному житті, а й намаганням зрозуміти, — звідки походять, що за ними криється. Скрізь, у всіх 24-х мікроновелях, пробивається намір не тільки заспокоїтися констатуванням етнографізму, але й бажання дійти до корення звичних побутових явищ, а тим самим і відкрити тягливість життя нашого народу.

В цих бесідах-діялогах виявляється, що наша мова повна загадок, що вона, властиво, збірник символів, у яких зашифрована вся наша багатоюча минувщина.

Ця інтелектуальна гра, покладена в основу кожної мікроновелі, дає імпульс для дальнього розгортання не лише в минулому, а й бажання заглянути в майбутнє.

Книжка ілюстрована. Ілюстрації взято, головно, з наукових праць, що й лягли в основу цієї книжки.

Новий твір Докії Гуменної „Прогулянка алеями мільйоноліть“ призначений не лише для дорослого читача, але і чи не в першу чергу для учнів старших класів українознавства.

Докія Гуменна автор багатьох книжок. Почала друкуватися в Україні у 1920-их роках. На Заході з'явилися такі важливіші її твори — „Діти Чумацького шляху“, „Велике Цабе“, „Хрестатий Яр“, „Епізод з життя Европи Критської“, „Благослови, мати“, „Минуле пливе в прийдешнє“, „Небесний змій“ та інші.

Книжка „Прогулянка алеями мільйоноліть“ з'явилася у В-ві „Смолоскип“ у серії СТП. 169 стор., тверда обкладинка, багато ілюстрацій; ціна — 8.75 дол. (у Канаді — 10.75 кан. дол.). Розповсюдженням книжки займається Украпрінт. Замовлення слати на адресу:

UKRAPRINT
10902 Summit Ave,
Woodstock, Md. 21163, USA.

Вісті з Клівленду, Огайо

М.КОМІЧАК І Д. ВОЗНЯК ОДЕРЖАЛИ ПРИЗНАННЯ ПОЧЕСНОГО ЗВАННЯ В ДІЛЯНЦІ ХОРЕОГРАФІЇ ВІД МИСТЕЦЬКОЇ РАДИ СТЕЙТУ ОГАЙО

Маркіян Кімічак і Давид Возняк, спів-керівники Школи Українського Танцю „Каштан“ в Клівленді, Огайо, одержали нагороду в сумі 5000.00 доларів, як вияв признання в ділянці хореографії на рік 1988 від Мистецької Ради Стейту Огайо за їхню працю в ділянці українського народного танку.

Мистецька Рада Стейту Огайо вірізняє визначні праці в різних мистецьких ділянках на те, щоб заохочити мистецтв поселюватися і працювати в цьому стейті. Нагороди почесного звання є дуже конкурентні, із 700 аплікантів, заледве 10 відсотків із них дійсно здобули це звання. Ці нагороди уділяються особам з винятковим талантом і базуються на якості доконаних мистецьких праць. Маркіян і Давид одержали їхні нагороди за хореографію двох варіантів „Гопака“, які традиційно є фіналом українських танцювальних програм.

Давид і Маркіян опрацювали хореографію танців для Аансамблю і Школи Українського Танцю „Каштан“, що була заснована в 1979 році. Ціллю Школи й Аансамблю є розвивати й поширювати мистецтво українського танку між молоддю, та зберігати українську культурну спадщину.

Комічак і Возняк є ефективними мистцями-хореографами. Маркіян має особливий досвід як виконавець. Зимою 1974-75 рр. він прилучився до танцювальної групи Романа й Левка Строцьких, які у продовж 10 тижнів виступали біля трисята разів у славній „Радіо Мюзик Гол“ в Нью Йорку, з програмою українських народних танців. В 1975 р. Маркіян заснував для заавансованих танцюристів Америки й Канади т. зв. мистецькі „воркшопс“ у Кетскільських горах, і ними проводив у продовж 6-ти років. Давид, однаке, здобув свій професійний досвід інструктора танку, пройшовши вишкіл на мистецькому семинарі у Києві у 1977 році. Давид виступав також у складі Американського Танцювального Аансамблю при Пойнт Парк Коледж у Пітсбургу, Па.. Крім інструкторства у Школі „Каштан“, він тепер є ін-

ВІСТИ З ЛОНДОНУ

День був соняшний, настрій у людей був веселий в неділю 15-го лютого 1987 р., коли понад 60 осіб української громади міста Лондону завітали до п-ва Михайла й Тетяни Педенків, з нагоди їхнього переселення в новий дім, близьче до своєї церкви. Гості вітали син Віктор з дружиною Галиною, та внуки Віктор і Юрко. В хаті вели порядки донька з з'ятем Борисом та ініціатори несподіванки п. Марія Ющенко й п. Мотря Пилипенко.

Настоятель Укр. Правос. Церкви Св. Троїці о. Віталій Метулинський промовив молитву і в своєму привіті побажав п. Педенкам кріпкого здоров'я на многій літі. Були привіти також від представників Управи Св. Троїці, від Хору, від Союзу Українок Канади ім. кн. Ольги, від Осели „Україна“ і від Клубу Золотого Віку. Всі привіти й побажання щасливого життя були ширі й теплі. Було ясно що, від 1950 р. коли панство Педенкі прибули до Лондону, вони не жаліли часу і труду для своєї церкви і української справи. Михайло й Тетяна Педенки, одна родина з перших основоположників Укр. Прав. Церкви Св. Троїці в Лондоні; обое добре хористи, а п. Михайло довгі роки був дяком; обое працьовиті в управах організацій, при церкві та активні при оселі „Україна“ і Укр. Культурному Центрі.

І ось наслідки їхнього дбайливого труду: вірні друзі й співробітники вшанували їх прийняттям і подарунком. Всі заспівали Многії Літа! а тоді п. Михайло Педенко подякував всім за таку приємну несподіванку, за побажання. Довгенько присутні забавлялися, співали і на журнал „МУ“ назирали \$50.00. Бажаємо на новосіллі Махайліві і Тетяні Педенком кріпкого здоров'я й охоти до продовження корисної праці для нашої громади в Лондоні і для нашого народу.

О.Д.М.

структуром клас характерного танку в Школі Клівлендського Балету. В лютому 1987 року, Давид одержав подібну нагороду від Мистецької Ради Огайо, в сумі 1,740.00 доларів, в категорії традиційного мистецького навчання, разом із Стефаном Гернагою, учнем Школи „Каштан“.

Очевидно, для Маркіяна і Давида — це велика честь одержати такі престижні нагороди, які репрезентують не лише матеріальну сторін-

НОВОСІЛЛЯ В ЛОНДОНІ

16 серпня цього року о 4 год. після обіду члени церковного хору, члени хору „Золотий вік“, друзі і знайомі, зробили „інвазію“ на дім Миколи і Надії Ващенків. Це була правдива несподіванка! Жінки виставили смачну перекуску на столи під розлогим червоним кленом, де й взялися крісла від сусідів, чоловіки подбали за напитки і аж тоді з'явилися господарі Микола і Надія.

Вони собі спокійно відпочивали у розваговій кімнаті.

Галина Губа, після короткого слова, попрохала о. прот. Віталія Метулинського поблагословити страви. Підняли чарки з шампанським і прогунали „Многоліття“. Причиною гостини було 65 ліття п. Миколи, і купівля нової хати в густо населеному українцями куточку м. Лондону.

Від хору вітав Л. Олексієнко, зазначивши, що п. Микола виконує функцію дяка, і чим може, допомагає хорові у час відсутності диригента. Леся Шульга, диригент хору „Золотий вік“, характеризувала п. Ващенка, як надійного хориста, людину, яка дотримується даного слова чи обіцянки.

У своєму слові о. прот. Віталій дякував п. Миколі за допомогу в час похоронів, Панаходи чи відправ у буденні дні. Віра Яремченко, від відділу Союзу Українок Канади вітала п. Миколу, а п. Надію закликала повновити своє членство у відділі. За розмовами і піснями скоро минав час. Від присутніх Галина Губа піднесла подарунки п. Миколі і Надії. На кінець гостини п. Микола розрізав смачний торт, який спекла наша господиня п. Ол-ра Тищенко. Збірку на пресу перевела п. Педенко і п. Тищенко. На „Молоду Україну“ призначили \$20.50. Щира подяка організаторам і жертвовавцям, а Миколі і Надії дай Боже довгих років у добром здоров'ї щасливо прожити у своїй новій господі.

Ніна Кузьменко

ку. Важливіше, як каже Маркіян, „це відзначення є заохотою стейту Огайо, щоб продовжувати творчу працю в ділянці мистецтва.“ Згідно із ствердженням Давида, „призnanня почесного звання додає професійної вірогідності для праці і здобутків Аансамблю ‘Каштан’. Оцінка групи цих професіоналістів лише підкреплює це високе відзначення. Маркіян і Давид працюють тепер над розширенням нового репертуару для Школи „Каштан“

Ол. ЗОЗУЛЯ

СЛОВО ДО СЛОВА, ЗВУК ДО ЗВУКА

Вони — це чарівно-молоді, як перші проліски, дівчата одумівського доросту, що облюбували дзвінкого голосу бандуру, яка нагадує нам поневолений рідний край.

Сидять вони півколом і розглядають нотні знаки. Учителька-диригент Валентина Родак методично пояснює сутність кожної пісні та її музичне звучання.

Проба почалася... Пальці вправно забігали по струнах: слово до слова, звук до звука і повільно твориться мелодія. Так народжується пісня в лябораторії торонтонського ансамблю молодих бандуристів ім. Гната Хоткевича.

Слухачі не відають, скільки кожну пісню перевіспано на пробах, щоб вона зазвучала в повній красі, добралася до глибини людської душі, нагадала сиву давнину й підбадьорила сьогодення.

Один мистецтвознавець висловився так: „Причтність до мистецтва ошляхетнє людину, змінює її, перевертає іноді душу, висвічує небачені раніш грани характеру, що вони раптом засяють, як самоцвіт проти сонця“, Щоб домогтися цього, треба мати не тільки любов і талант, але й терпіння — наполегливість.

Щоб оцінити скромний доробок молодих бандуристів, треба їх послухати не як професіоналістів, а як закоханих у пісню, щоб пройти з нею шлях від підручника до вищої математики мистецтва.

Свій доробок ансамбль записав на платівку під назвою „Дзвени, бандуро“. І це цілком доречно, бо в грам-записі переважають звуки бандури — супровід 18-ти пісень. Кілька пісень в супроводі бандур виконали хор „Бурляки“ (дир. О. Хміль) та університетський дівочий хор „Калина“. Різноманітний репертуар — від веселих, сумних та релігійних пісень — в якійсь мірі виділяє його від подібних хорових одиниць. При більшій наполегливості ансамбль може набути популярності серед масового слухача.

Я не маю на меті оцінювати пісню, бо ще ніхто не зумів передати словами вокального й музичного виконання хоч би тому, що ця духовна пожива людини сприймається порізному. І все ж виконання окремих пісень варто відмітити. Насамперед „Колискову“ на слова Лесі Українки (сольо Р. Садової), тому що Леся з дитинства полюбила рідну пісню й бандуру. Грала вона на фортепіані й усе життя збирала перлини народної творчості. 225 пісень, записаних К. Квіткою, видані під назвою „Народні мелодії з голосу Лесі Українки“. Разом з тим вона закликала створити —

„Пісню нову, щоб сяла як промінь
Щоб гомоніла й буяла, як промінь...“

Ця пісня, в бездоганному виконанні, є пошаною до великої поетеси усіх часів.

„Київський вальс“ і „Запорізький марш“ в інструментальному виконанні стверджують, що ансамбль досконало володіє технікою гри. Очевидно, це і дало можливість виконати „Музичний момент“

Шуберта (сольо О. Родак), що є сміливим кроком до опанування класики, якої бракує в хорових одиницях.

Милуючись співом молодих, мені пригадалось, що ансамбль створено в 1966 році. Незабаром буде його ювілей. Скільки ж за ці роки Валентина Родак віддала годин праці для молоді! Скільки? Поки що ніхто не реєструє цифрами самовідданості.

Останній твір — це „Гомін степів“ Г. Китаєвого. Цей інструментальний твір композитора-кобзаря звучить наче симфонія. Твір без слів, але слухач в уяві бачить свою поневолену батьківщину.

Захоплений співом, у мене з'явилось бажання сісти поруч з молодими й заспівати хоч би оцієї: *Летіла зозуля, Біля меї хати —*

Сіла на калині, Та й стала співати.

Свобода 8.05.85

Примітка:

9-го листопада 1986 р. відзначено 20-ліття одумівського ансамблю ім. Г. Хоткевича. Чит. допис в жур. „М.У“ чис. 363 і 364.

Олександр ХАРЧЕНКО

У ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ВАСИЛЯ СТУСА

Літературним Вечером Українське Торонто гідно вшанувало пам'ять Василя Стуса у другу річницю від дня його передчасної смерті. Літературний Вечір, що відбувся в Інституті Святого Володимира, зорганізувала редакційна колегія одумівського журналу „Молода Україна“.

Відкриваючи офіційно вечір, член редакційної колегії сказав, що українська еміграція повірить у горбачовську гласність і перебудову суспільства лише тоді, коли радянські владі повернуть українському народові конфісковану у концтаборах творчість Василя Стуса та інших замучених українських нескорених поетів і письменників. Доповідь на вечорі виголосив магістер Орест Павлів. Він накреслив страдницький шлях поета-каторжника, творчість якого доповідач вважає „найвизначнішою українською поезією 20-го століття“, бо за словами Михайла Гайфеца — „в українській поезії тепер більшого немає“. Це визначення сьогодні стало вже крилатою фразою, мабуть тому, що ця оцінка стала вірною характеристикою поетичної творчості Василя Стуса, якого також називають — „наймужнішим серед мужніх“, „поетом лицарського слова“, „поет філософських роздумів“, „вдумливий споглядач зовнішнього світу, глибокий аналітик власної душі“, „незламний поет твердого як криця характеру, і автор смілих рядків крицевого слова“. Орест Павлів заявив, що Василь Стус був найвизначнішим поетом нашої епохи, і розповів про три головні збірки поезій, що вийшли друком на еміграції. Дві збірки вийшли ще за життя поета, без його відома, і одна збірка вийшла друком посмертно. Збірка „Зимові дерева“ вийшла в Брюсселі, 1970-го року, після того, як радянські

цензори не дозволили Василеві Стусові друкуватися в Україні. Сама назва збірки „Зимові Дерева“ символізує стан біологічного сну і трагедію українського народу, який чекає весни, сонця і волі. Але воля сама не прийде — волю, за Шевченком, “треба громадою будить, і добре вигострить сокиру, та й заходиться вже будить“. Назва другої збірки теж сповнена символіки — „Свіча в Свічаді“. Щоб свічадо світило, просвічувало тьму, та щоб осягало нас своїм промінням, свічі повинні самоспалюватися.

Одну із таких жертв на ешафоті української нації поет глибоко пережив, коли трагічно і загадковою смертю загинула Алла Горська, яка була йому дуже близькою тому, що вона, хоч і виростала у зруїфікованім оточенні, проте вона знайшла свій ідеал життя у служженні українському народові. З приводу її смерті Василь Стус присвятив їй вірш „Ярій душа“, який він і прочитав на похороні. Цей вірш на Літературному Вечорі прочитав Інна Омельяненко.

Більшість віршів, які з'явилися у збірці „Свіча в Свічаді“ — Василь Стус написав уже на каторзі. Тематично у цій збірці домінують два важливі аспекти — доля матері України, чи її кращих синів і дочок, та другий аспект — самозагиблення у надри людської душі. Перший аспект подиктований тugoю поета за батьківчиною, поета, що його насильно вирвано з рідного краю і запроторено далеко від рідної землі. Другий аспект у збірці — загиблення і психо-аналіза — подиктовані самотою поета, подиктовані бажанням поета піznати самого себе в обставинах повної ізоляції і самоти. У Стусевому пізнаванні самого себе є щось від Сковороди — на могилі якого написано — „Світ ловив мене, але спіймав“. Проте Василя Стуса світ спіймав — світ поневолювачів, і тримав його у жорстоких гулагах на далекій Півночі і в Сибірі аж до смерті. І яке диво — найніжніша лірика Василя Стуса народилася саме в концтаборах, у тюрях і в засланні. Проте із тієї творчості дуже мало дійшло до нас у Вільний Світ, бо тюремні власті двічі сконфіскували його невільницький літературний дорібок: перший раз забрали 500 віршів і літературних статей, а другий раз забрали 600 сторінок машинопису з його поезіями. Ті твори, що були написані на каторзі, і які збереглися, вийшли окремою збіркою у видавництві „Смолоскіп“ у Сполучених Штатах, під символічною назвою — „Полімпести“, що означає середньовічну практику зішкрябування із пергаментів старих текстів і написання нових, бо пергамент у середньовіччі був дуже цінним матеріалом. Символіка назви збірки „Полімпести“ полягає в тому, що незважаючи на намагання окупантів заглушити і стерти, чи зmitи думки поета — він все заново й заново відтворює з пам'яти конфісковані вірші і творить нові поетичні композиції, і робить все можливе, щоб ті його думки і вірші дійшли до українського читача. У збірці „Полімпести“ зібрали вірші з тематикою трагічних і героїчних страждань поета.

На Літературному Вечорі у пам'ять Василя Стуса, крім читання творів замученого поета, виступив Одумівський Ансамбль Бандуристів імені Гната Хоткевича під мистецьким керівництвом Валентини Родак, яка на вечорі також прочитала уривок доповіді Надії Світличної — „Над труною Василя Стуса“. На закінчення Літературного Вечора редактор „Молодої України“ інженер Леонід Ліщина подякував доповідачеві, магістрів Орестові Павліві, за глибоку змістом доповідь, виконавцям — за високомистецьке читання творів: Зіні Прусаченко-Зубович, Надії Ковал'чук, Валентині Родак, артистові Володимирові Довганюкові, поетові Інна Омельяненко, як за його читання, так і за його присвячений Василеві Стусові вірш, та подякував молодим бандуристкам: Оксані Родак, Валі Шендел, Тамарі Дрозд і Оленці Ємець за їхній виступ у програмі, яку вони дуже гарно прикрасили українською музикою. Найбільшу подяку редактор склав українській громаді, яка своєю присутністю віддала належну пошану великому українському поетові... Редактор також подякував пані Марії Романенко за чудові торти, що вона їх регулярно приносить на літературні вечори, „Молодої України“, які, звичайно, закінчуються чайною гостиною. Саме під час чайної гостини, у товариській розмові, слухачі висловлюють свої коментарі, захоплення і подяку за виконання і програму вечора, що є справжньою винагородою виконавцям і організаторам літературних вечорів „Молодої України“.

ЖЕРТВОДАВЦІ НА РАДІОПРОГРАМУ «МОЛОДА УКАРІНА» в ТОРОНТО

(за квітень, 1987 р.)

Анна Поліщук	\$20.00
Катерина Мусій	\$20.00
Добр. Олена Славченко (у 2-гу річницю упокоїння дорогого чоловіка, св.п. отця Тараса Славченка)	\$25.00
Іван Шлапак (з нагоди дня народження Дуні Римар)	\$25.00
Марта Савченко (з нагоди Великодня)	\$25.00
Іван Даценко (14-го квітня шановному п. Іванові Даценкові сповнилося 87 років. Вітаємо його і бажаємо міцного здоров'я).	\$25.00
Євгенія і Тиміш Таборовські	\$30.00
Петро Черняк	\$40.00
Марія Котульська (у 7-му річницю смерті дорогого чоловіка, св. п. Микити Котульського)	\$40.00
Петро Копил (у 4-ту річницю упокоїння дорогої дружини, св.п. Таїси Копил)	\$50.00
Степан Тимофій	\$50.00

M O L O D A U K R A I N A

If not delivered please return to:

Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

N. - J. SPIVAK LTD.

1158 Wonderland Road
LONDON, ONTARIO
N6L 1A6
(PRE-MIX CONCRETE)

Ціна 2.00 дол.
в США і Канаді

OPKESTRA NOVONA CORRESPONDANCE
ROMAN (514) 634-4778
MONTREAL, CANADA

XXX 86

SPECIAL MUSIC FOR SPECIAL OCCASIONS

ОРКЕСТРА НА ВСІ ОКАЗІЇ

R. CHOLKAN & CO. Ltd.

5302 Dundas St. W.
Toronto, Ont

INSURANCE FOR: FIRE: AUTO, LIFE

УСЯКОГО РОДУ АСЕКУРАЦІЇ ВІД ВОГНЮ,
НА АВТА, ВІД КРАДЕЖІ, НА ХАТУ.

Телефонуйте до
ЯРОСЛАВА КОВАЛЯ
Tel: 239-7733

АРКА ЗАХІД

2282 Bloor Street — Toronto 9, Ont.
Tel.: 762-8751

В нас можна набути • книжки • українські
часописи та журнали • пластинки • друкар-
ські машинки • різьбу та кераміку • полотна
• нитки і вишивки

Маємо великий вибір дарунків на різніоказії.

ПРОСИМО ЛАСКАВО НАС ВІДВІДАТИ!

S N I H HEATING & COOLING

ВОЛОДИМИР СНІГ
Власник

11 Marmora St.
LONDON, ONT. N5Z 1Z4

Telephone
(519) 432-1983

YAR'S KIDS'D THING

КРАМНИЦЯ ДИТЯЧОЇ
ОДЕЖІ І МЕБЛІВ

Власник Ярослав Галлябар

2314 BLOOR WEST
TORONTO, ONT., M6S 1P2
tel: (416) 767-7860